

ماهنامه سیاسی اقتصادی

سال دوم - شماره ۱۳ - ۱۴۰۲/۱۰/۲۰ - قیمت: ۴۰,۰۰۰

تأثیر تحولات ژئوپلیتیک منطقه ای بر اقتصاد ایران

نقش مناطق آزاد تجاری بر رشد اقتصادی ایران

ژئوپلیتیک مدرن خاورمیانه و تأثیر آن بر توسعه صنعتی

تأثیر سیاست های کارآفرینانه بر رشد صنایع کوچک و متوسط

روندهای نوظهور در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا

چگونه رقابت های ژئوپلیتیکی، آینده اقتصادی ایران را تغییر می دهد؟

تحولات بازار سهام و بازار سرمایه در ایران و پتانسیل ها و چالش های آن

تحولات اقتصادی پس از داعش و تأثیر آن بر تغییرات اقتصادی نوظهور در خاورمیانه

فهرست

۴

نقش مناطق آزاد تجاری بر رشد اقتصادی ایران

۸

ژئوپلتیک مدرن خاورمیانه و تأثیر آن بر توسعه صنعتی

۱۱

تأثیر سیاست های کارآفرینانه بر رشد صنایع کوچک و متوسط

کارآفرینی نقش مهمی در رشد و توسعه اقتصادها در سراسر جهان دارد. صنایع کوچک و متوسط، به ویژه، این پتانسیل را دارند که سهم قابل توجهی در ایجاد شغل، نوآوری و رشد اقتصادی داشته باشند.

۱۴

داستان و حکایت

در هر شماره ماهنامه نهضت، داستان ها و حکایت هایی منتشر می شود که جنبه آموزنده آن، از منظر سیاسی اجتماعی، برجسته و حائز اهمیت باشد.

در این شماره، داستان و حکایت هایی چون تبدیل بحران به فرصت، پر رونقی بساط پینه دوزان و بی اهمیتی قضاوت دیگران را تقدیم تان می کنیم.

۱۵

مَش مُراد / در توسعه قیمت ها ، رکود زدیم و اول منطقه ایم!

مطالب، لزوماً انعکاس دیدگاه های ماهنامه
نهضت نمی باشد.

ماهنامه در دخل، تصرف و تلخیص مقاله ها
آزاد است.

ماهنامه سیاسی اقتصادی | پیاپی: ۰۱۳

۳۶ صفحه - ۴۰ هزار تومان

صاحب امتیاز، مدیرمسئول و سردبیر:
مصطفی امینی

هیات تحریریه شماره دوازدهم:

مصطفی امینی

نجمه امینی

مش مُراد

احمد امینی

نقل مطالب این ماهنامه با ذکر منبع،

بلامانع است.

تلفن: ۰۹۱۳۴۲۰۲۸۵۱

نشانی اینترنتی: www.nehzatmag.ir

پست الکترونیک: nehzat.ir@gmail.com

۱۶

روندهای نوظهور در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا

در این مقاله، ما روندهای کلیدی در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا را بررسی خواهیم کرد و تأثیر و پیامدهای آنها را برای چشم انداز اقتصادی منطقه تجزیه و تحلیل می کنیم.

۲۰

چگونه رقابت های ژئوپلیتیکی آینده اقتصادی ایران را تغییر می دهد؟

۳۰

تحولات بازار سهام و بازار سرمایه در ایران و پتانسیل ها و چالش های آن

۳۴

تحولات اقتصادی پس از داعش و تأثیر آن بر تغییرات اقتصادی نوظهور در خاورمیانه

اجرای پروژه های هسته ای اغلب با نگرانی های اجتماعی مرتبط با خطرات درک شده مرتبط با انتشار رادیواکتیو، دفع زباله و پتانسیل تکثیر سلاح های هسته ای مواجه است.

خواهشمند است با ارسال آراء و
نظرات خود درباره ماهنامه نهضت،
ما را در کیفی تر کردن شماره های
بعدی یاری رسانید.

در ضرورت گسترش تجارت در مناطق آزاد تجاری

نقش مناطق آزاد تجاری بر رشد اقتصادی ایران

هدف از این مقاله بررسی نقش مناطق آزاد در رشد اقتصادی ایران با بررسی تأثیر آنها بر اشتغال سرمایه گذاری تجاری و انتقال فناوری است. با تجزیه و تحلیل مزایا و چالش های مرتبط با این مناطق می توانیم درک عمیق تری از اهمیت آنها در توسعه اقتصادی ایران به دست آوریم.

ایران یک کشور واقع در منطقه غرب آسیا، سیاست های اقتصادی مختلفی را برای تحریک رشد اقتصادی خود اجرا می کند. یکی از این سیاست ها ایجاد مناطق آزاد تجاری است که مناطق تعیین شده ای هستند که می توان کالاها را با حداقل مقررات و تعرفه های گمرکی تولید و صادر کرد.

گسترش تجارت در مناطق آزاد تجاری مناطق آزاد تجاری نقش مهمی در ارتقای تجارت بین المللی و تقویت فعالیت های صادراتی ایران دارند. این مناطق محیطی را فراهم می کنند که سرمایه گذاری مستقیم خارجی را تشویق می کند و حرکت کالاها را در سراسر مرزها تسهیل می کند. استقرار مناطق آزاد در ایران منجر به افزایش قابل توجه صنایع صادرات محور و در نتیجه تنوع سبد صادراتی کشور شده

مناطق آزاد در ایران نیز نقش بسزایی در تسهیل انتقال فناوری و ارتقای توسعه صنعتی داشته‌اند. صنایع ایران در این مناطق از طریق مشارکت با شرکت‌های خارجی به تخصص مدیریتی فناوری‌های پیشرفته و بهترین شیوه‌ها دسترسی پیدا کرده‌اند.

خارجی به تخصص مدیریتی فناوری‌های پیشرفته و بهترین شیوه‌ها دسترسی پیدا کرده‌اند. این انتقال دانش به افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری صنایع ایران کمک کرده است و آنها را قادر می‌سازد کالاها و خدمات با ارزش افزوده بالاتر تولید کنند. علاوه بر این، ایجاد مناطق آزاد کارآفرینی داخلی را تشویق کرده است که منجر به رشد شرکت‌های کوچک و متوسط می‌شود که به ایجاد شغل و تنوع اقتصادی کمک می‌کنند.

چالش‌ها و محدودیت‌ها

در حالی که مناطق آزاد بدون شک به رشد اقتصادی ایران کمک کرده‌اند، اما بدون چالش و محدودیت نیستند. یکی از نگرانی‌های اصلی تأثیر منفی بالقوه بر صنایع داخلی خارج از مناطق است. از آنجایی که مناطق آزاد مشوق‌های مختلفی را به سرمایه‌گذاران خارجی ارائه می‌دهند، صنایع داخلی ممکن است برای رقابت تلاش کنند که منجر به کاهش احتمالی سهم بازار آنها شود. علاوه بر این، خطر انحراف منابع وجود دارد زیرا سرمایه‌گذاران خارجی ممکن است عمدتاً بر روی مناطق آزادی تمرکز کنند که سایر مناطق کشور را نادیده می‌گیرند.

است. این تنوع نه تنها وابستگی ایران به درآمدهای نفتی را کاهش می‌دهد بلکه رقابت‌پذیری آن را در بازار جهانی افزایش می‌دهد.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و فرصت‌های اشتغال

یکی از اهداف اولیه ایجاد مناطق آزاد در ایران جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است. مناطق آزاد مشوق‌های متعددی مانند معافیت‌های مالیاتی ساده رویه‌های گمرکی و بازگرداندن سود برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی ارائه می‌دهند. در نتیجه این مناطق به مقاصد جذابی برای مشاغل بین‌المللی تبدیل شده‌اند که به دنبال گسترش فعالیت‌های خود در منطقه هستند. به گفته وزارت معدن و تجارت صنعت وجود مناطق آزاد فرصت‌های شغلی را برای هزاران ایرانی ایجاد کرده است که به کاهش فقر و توسعه اجتماعی-اقتصادی کمک می‌کنند.

انتقال فناوری و توسعه صنعتی

مناطق آزاد در ایران نیز نقش بسزایی در تسهیل انتقال فناوری و ارتقای توسعه صنعتی داشته‌اند. صنایع ایران در این مناطق از طریق مشارکت با شرکت‌های

علاوه بر این، پایداری مناطق آزاد به چارچوب های قانونی ثبات سیاسی و شرایط اقتصاد کلان بستگی دارد. هرگونه بی ثباتی در این مناطق می تواند سرمایه گذاران خارجی را منصرف کند و عملکرد روان مناطق را مختل کند. علاوه بر این، مناطق آزاد ممکن است با محدودیت های زیرساختی مانند شبکه های حمل و نقل ناکافی و دسترسی محدود به تاسیسات برق مواجه شوند که می تواند پتانسیل کامل آنها را مختل کند.

به طور کلی یکی از بخش‌هایی که می‌تواند به تعادل تجاری کشورهای در حال توسعه کمک کند مناطق آزاد تجاری هستند، از آنجایی که زمین‌های برقراری ارتباطات بین المللی برای شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی فعال در مناطق آزاد به خوبی مهیا است، این شرکت‌ها می‌توانند با سهولت بیشتری به فناوری‌ها و نوآوری‌های روز دنیا دسترسی داشته باشند. همچنین الگوبرداری از فعالان اقتصادی موفق در عرصه بین المللی در مناطق آزاد با سهولت بیشتری رقم می‌خورد و دانش نیز می‌تواند با سهولت بیشتری از طریق زمین‌های موجود در مناطق آزاد تجاری به مرزهای کشور انتقال یابد.

لازم به ذکر است که توجه به موقعیت جغرافیایی و استراتژیک مناطق آزاد از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است چرا که موقعیت جغرافیایی در بخش‌های مختلف فعالیت مناطق آزاد از جمله هزینه‌های حمل و نقل، هزینه‌های مرتبط با نیروی انسانی، شرایط بازاریابی و... نقش آفرین است.

همچنین توسعه مناطق آزاد تجاری منجر به تسریع در مسیر صنعتی شدن کشورهای در حال توسعه خواهد شد و در کنار عواید کوتاه مدت از جمله جذب سرمایه گذاری خارجی، اشتغال و شتاب دهی به توسعه منطقه ای، عواید بلند مدت نظیر بهبود ارتباطات اقتصادی کشور، ارتقاء مهارت‌های مدیریتی و تقویت حضور در بازارهای بین المللی را به دنبال خواهد داشت.

متأسفانه با وجود اقدامات صورت گرفته در مسیر رشد و توسعه مناطق آزاد، برخی نقاط ضعف در زیرساخت‌ها و نقص در تعریف جایگاه‌های مشخص برای مناطق آزاد در اسناد بالادستی و برنامه‌های توسعه کلان کشور باعث شده است که مناطق آزاد در کشور با جایگاه واقعی خود فاصله داشته باشند.

باید در نظر داشت که یکی از راه حل های مطمئن برای کشورهای جهان سوم و در حال توسعه جهت آزمایش اقتصاد باز و پیوستن به تجارت جهانی، مناطق آزاد هستند. مناطق آزاد طبق تعریف سازمان بین المللی کار، مناطقی هستند که سبب جذب سرمایه، افزایش استخدام و افزایش صادرات و مبادلات ارزی می شوند، همان طور که ملاحظه می شود یکی از اهداف کلان کشورهای در حال توسعه در ایجاد مناطق آزاد، افزایش اشتغال صادرات است کشوری همچون چین توانسته در مناطق ۳۰ میلیون فرصت شغلی ایجاد کند در ضمن یکی از بزرگترین اهداف سرمایه گذاران خارجی در سرمایه گذاری در مناطق آزاد استفاده از نیروی کار ارزان است، به همین مناسبت بایستی نظام حقوقی این مناطق به گونه ای تدوین گردد که مصالح هر دو طرف رابطه حفظ شود. در نتیجه برای برقراری نظام حقوقی مناسب، حقوق کار در مناطق آزاد مطرح می گردد زیرا رسالت حقوق کار تنظیم روابط حقوقی دو طرف رابطه کارگری و کارفرمایی هست به گونه ای که مصالح و منافع ضعیف ترین طرف رابطه کارگری و کارفرمایی حفظ شود.

جمع بندی

مناطق آزاد تجاری با ترویج تجارت، جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی، ایجاد فرصت های شغلی و تسهیل انتقال فناوری، نقش حیاتی در رشد اقتصادی ایران ایفا کرده اند. این مناطق به تنوع سبد صادراتی ایران کمک کرده است که وابستگی به درآمدهای نفتی را کاهش داده و رقابت پذیری صنایع ایران را افزایش داده است. با این حال، پرداختن به چالش ها و محدودیت های مرتبط با مناطق آزاد برای اطمینان از رشد پایدار آنها و به حداکثر رساندن مزایای آنها ضروری است. ایران با بهبود مستمر زیرساخت ها در اجرای سیاست های حمایتی و ادغام فعالیت های مناطق آزاد با اقتصاد گسترده تر می تواند از پتانسیل این مناطق برای توسعه اقتصادی خود بیشتر استفاده کند، فلذا ضروری است که حمایت های لازم در سطوح کلان کشور از مناطق آزاد صورت گیرد تا شاهد رشد و بالندگی هرچه بیشتر این بسترهای مناسب برای رشد و توسعه اقتصادی کشور باشیم.

نیک می دانیم که از اهداف عمده در تاسیس مناطق آزاد تجاری صنعتی ایران، استفاده از مجموعه استعداد های اقتصادی کشور به علاوه سرمایه و دانش فنی برای تولید کالا های صادراتی و حضور فعال و موثر در بازار های بین المللی بوده است. از دیگر اهداف تاسیس این مناطق، رونق تجارت خارجی و ترانزیت کالا، به ویژه برای کشور های تازه استقلال یافته آسیای مرکزی است.

از طرفی نیز بدیهی است که سرمایه گذارهای بین المللی به دنبال پیدا کردن بهترین فرصت ها و مکان های سرمایه گذاری در سراسر جهان هستند؛ لذا جریان سرمایه به سمت نقاطی که کمترین مقررات تشریفات اداری و هزینه های بالا سری مانند: عوارض، حقوق گمرکی، مالیات و... دارند، سوق پیدا می کند.

تجربه های نیم قرن اخیر نشان می دهد که تامین چنین شرایطی برای جذب سرمایه ها و دانش فنی روز، در مناطق آزاد تجاری صنعتی میسر است. این مناطق می توانند نقش کلیدی در انتقال فناوری و دانش فنی به درون مرز های ملی و سرزمین اصلی داشته باشد. لذا تاسیس مناطق آزاد تجاری صنعتی ایران، با هدف جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی، ایجاد و تاسیس صنایع نوین و انتقال فناوری و دانش فنی به این مناطق و از آنجا به درون اقتصاد ملی، صورت گرفته است.

ژئوپلیتیک مدرن خاورمیانه و تأثیر آن بر توسعه صنعتی

خاورمیانه در طول تاریخ، منطقه‌ای با اهمیت به لحاظ ژئوپلیتیکی بوده است. خاورمیانه با موقعیت استراتژیک و سرشار از منابع غنی و پویایی‌های پیچیده سیاسی-اجتماعی، پی‌در پی سیاست جهانی را شکل داده و بر توسعه صنعتی تأثیر گذاشته است.

یادداشت پیش رو به بررسی ژئوپلیتیک مدرن خاورمیانه می‌پردازد و تأثیر آن بر توسعه صنعتی را تحلیل می‌کند. با بررسی عوامل کلیدی مانند درگیری‌های منطقه‌ای، تولید نفت و مداخلات خارجی می‌توانیم درک عمیق‌تری از چگونگی اثرگذاری ژئوپلیتیک مدرن خاورمیانه بر رشد صنعتی آن به دست آوریم.

تولید نفت و تحول اقتصادی

یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر توسعه صنعتی در خاورمیانه، ذخایر فراوان نفت آن است. کشف نفت در کشورهایمانند عربستان سعودی، ایران و عراق در اوایل قرن بیستم، انقلابی در چشم‌انداز اقتصادی منطقه ایجاد کرد و در نتیجه صنعت نفت به محرک اصلی صنعتی شدن تبدیل شد و سرمایه‌گذاری‌های خارجی را جذب کرد و بافت اجتماعی-اقتصادی این کشورها را متحول کرد.

کشف نفت در کشورهایمانند عربستان سعودی، ایران و عراق در اوایل قرن بیستم، انقلابی در چشم انداز اقتصادی منطقه ایجاد کرد.

بی ثباتی منطقه ای با حضور نیروهای خارجی

کنترل خاورمیانه بر ذخایر جهانی نفت، به آن اهرم قدرتمندی در امور بین الملل داده است. سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) که شامل چندین کشور خاورمیانه است، نقش مهمی در کنترل قیمت نفت و اعمال نفوذ بر سیاست های انرژی در سراسر جهان ایفا کرده است.

این قدرت ژئوپلیتیکی به کشورهای خاورمیانه اجازه می دهد تا توسعه صنعتی خود را شکل دهند و اقتصاد خود را فراتر از نفت متنوع کنند.

درگیری ها و بی ثباتی منطقه ای

چشم انداز ژئوپلیتیکی خاورمیانه با شبکه پیچیده ای از درگیری های منطقه ای مشخص می شود که پیامدهای عمیقی برای توسعه صنعتی داشته است. جنگ هایی مانند جنگ ایران و عراق و جنگ خلیج فارس فعالیت های اقتصادی را مختل کرده و زیرساخت ها را تخریب کرده و مانع پیشرفت صنعتی شده است. علاوه بر این، درگیری های جاری از جمله جنگ داخلی سوریه و جنگ داخلی یمن همچنان مانع رشد و ثبات صنعتی می شود.

رقابت های ژئوپلیتیکی در خاورمیانه همچنین به رقابت های تسلیحاتی دامن زده است که منابع قابل توجهی را به سمت هزینه های نظامی به جای سرمایه گذاری های صنعتی منحرف کرده است.

رقابت های منطقه ای به عنوان مخل توسعه عمل می کند

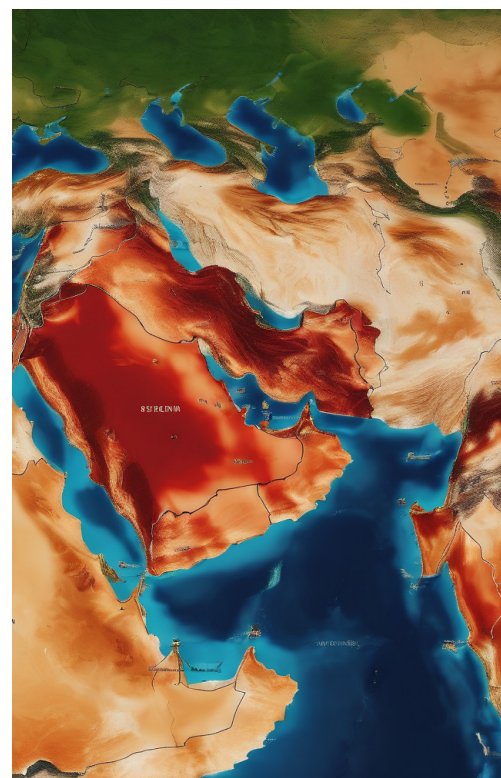
این مداخلات اثرات متفاوتی بر توسعه صنعتی داشته است. در حالی که سرمایه گذاری های خارجی و انتقال فناوری به رشد صنایع خاص کمک کرده است، آنها همچنین وابستگی را تداوم بخشیده و مانع توسعه قابلیت های محلی شده اند. علاوه بر این، رقابت های ژئوپلیتیکی بین قدرت های بزرگ، پویایی منطقه را پیچیده تر کرده است که اغلب درگیری ها را تشدید می کند و ثبات صنعتی بلندمدت را تضعیف می کند.

پایان بندی

ژئوپلیتیک مدرن خاورمیانه تأثیر عمیقی بر توسعه صنعتی در منطقه می گذارد. کنترل بر ذخایر نفت، درگیری های منطقه ای و مداخلات خارجی مسیر رشد صنعتی و تحول اقتصادی را شکل خواهد داد؛ در حالی که تولید نفت محرک حیاتی درگیری های صنعتی سازی بوده و بی ثباتی مانع پیشرفت و تداوم رکود اقتصادی شده است، مداخلات خارجی اگرچه گاهی اوقات توازن بخش هستند نیز به وابستگی و پویایی قدرت کمک کرده اند که بر ثبات صنعتی بلندمدت تأثیر می گذارد.

این نکته را نیز باید در نظر داشت که خروجی های ژئوپلیتیک خاورمیانه عمدتاً تحت تأثیر اختلافات، رقابت ها و تفاوت های کشورهای قدرتمند خاورمیانه است، ولی درعین حال، رقابت های جهانی و اروپایی آمریکا و روسیه که قطب های موجود خاورمیانه ای را تقویت می کنند، بیشتر در پی مدیریت اختلافات هستند تا حل آنها». آنان از ساختار دوقطبی برای فروش اسلحه و تعادل اقتصادی بهره برداری می کنند و آن را به عنوان اهرم در تشدید یا کاهش اختلاف های فیما بین، به کار می برند

درک پویایی پیچیده ژئوپلیتیک خاورمیانه برای درک توسعه صنعتی منطقه ضروری است. سیاست گذاران و ذینفعان با شناخت تعامل بین عوامل اقتصادی و اجتماعی سیاسی می توانند در جهت ایجاد آینده ای پایدارتر و مرفه تر برای خاورمیانه تلاش کنند.

چنین درگیری ها و بی ثباتی هایی یک محیط تجاری نامطلوب ایجاد می کند که سرمایه گذاری های خارجی را دلسرد می کند و مانع رشد صنایع غیرنفتی می شود و رکود اقتصادی ناشی از آن تنش های اجتماعی و سیاسی را تشدید می کند و چرخه بی ثباتی را که مانع توسعه صنعتی می شود، تداوم می بخشد.

مداخلات خارجی و دینامیک قدرت

مداخلات خارجی در خاورمیانه تا کنون نقش محوری در شکل دادن به ژئوپلیتیک و توسعه صنعتی منطقه داشته است. مداخلات تاریخی توسط قدرت های بزرگی مانند ایالات متحده، روسیه و کشورهای اروپایی اغلب به دلیل منافع استراتژیک آنها از جمله دسترسی به مهار نفت، قدرت های منطقه ای و تلاش های ضد تروریسم انجام شده است.

صنایع کوچک و متوسط، به ویژه، این پتانسیل را دارند که سهم قابل توجهی در ایجاد شغل، نوآوری و رشد اقتصادی داشته باشند.

در آرزوی ایجاد محیط سیاست‌های حمایت‌کننده

تأثیر سیاست‌های کارآفرینانه بر رشد صنایع کوچک و متوسط

یکی از عوامل کلیدی که به رشد صنایع کوچک و متوسط کمک می‌کند، وجود یک محیط سیاستی حمایتی است.

محیط سیاست‌های حمایت‌کننده یکی از عوامل کلیدی که به رشد صنایع کوچک و متوسط کمک می‌کند، وجود یک محیط سیاستی حمایتی است. سیاست‌های کارآفرینانه شامل یک سری تدابیر گسترده از جمله انگیزه‌های مالی، چارچوب‌های نظارتی بهینه، دسترسی به بازارها و حمایت از تحقیق و توسعه می‌شوند. این سیاست‌ها این هدف را دنبال می‌کنند که موانع ورود را کاهش دهند، رقابت‌پذیری را افزایش دهند و نوآوری و رشد را تقویت کنند.

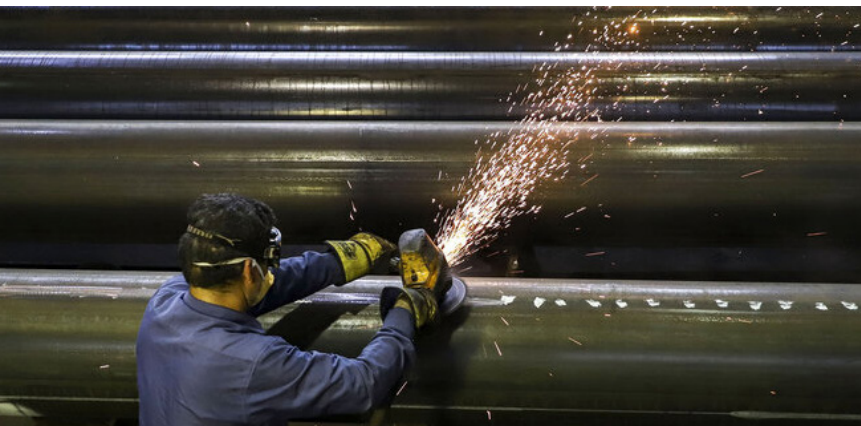
دسترسی به منابع مالی

یکی از راه‌های کلیدی که سیاست‌های کارآفرینی می‌تواند از رشد صنایع کوچک و متوسط حمایت کند، فراهم کردن دسترسی به بودجه است. بسیاری از کارآفرینان در تأمین سرمایه لازم برای شروع و گسترش کسب و کار خود با چالش‌های قابل توجهی روبرو هستند.

کارآفرینی نقش مهمی در رشد و توسعه اقتصادها در سراسر جهان دارد. صنایع کوچک و متوسط، به ویژه، این پتانسیل را دارند که سهم قابل توجهی در ایجاد شغل، نوآوری و رشد اقتصادی داشته باشند.

با این حال، موفقیت این صنایع به شدت وابسته به سیاست‌ها و حمایت‌های ارائه شده توسط دولت‌ها است. بر این اساس، صنایع کوچک و متوسط نقش حیاتی در توسعه اقتصادی هر کشور ایفا می‌کنند. آن‌ها به ایجاد شغل، نوآوری و رشد اقتصاد کلی کمک می‌کنند.

دولت‌ها در سراسر جهان اهمیت این صنایع را درک کرده‌اند و سیاست‌های مختلفی را برای حمایت از آن‌ها و ترویج رشد آن‌ها اجرا کرده‌اند. به ویژه سیاست‌های کارآفرینانه به جایگاهی که برای کارآفرینان برای بنیان‌ریزی و گسترش کسب‌وکارهایشان ایجاد می‌کنند، هدفمند عمل می‌کنند. این مقاله اثرات سیاست‌های کارآفرینانه بر رشد صنایع کوچک و متوسط را با برجسته کردن اهمیت و اثرات آن‌ها بر توسعه اقتصادی بررسی می‌کند.

دسترسی به بازارها

سیاست‌های کارآفرینانه اغلب به مسئله دسترسی به بازارها، به ویژه برای صنایع کوچک و متوسط که ممکن است با چالش‌های فراهم کردن ورود به بازارهای برجسته روبه‌رو باشند، می‌پردازند.

دولت‌ها از طریق توافقات تجاری، برنامه‌های تشویق صادرات و حمایت از تحقیق و توسعه، دسترسی به بازارها را تسهیل می‌کنند.

این سیاست‌ها این امکان را برای صنایع کوچک و متوسط فراهم می‌کنند تا پایگاه مشتریان خود را گسترش دهند، درآمدها را افزایش دهند و به رشد اقتصادی کلی کمک کنند.

حمایت از تحقیق و توسعه

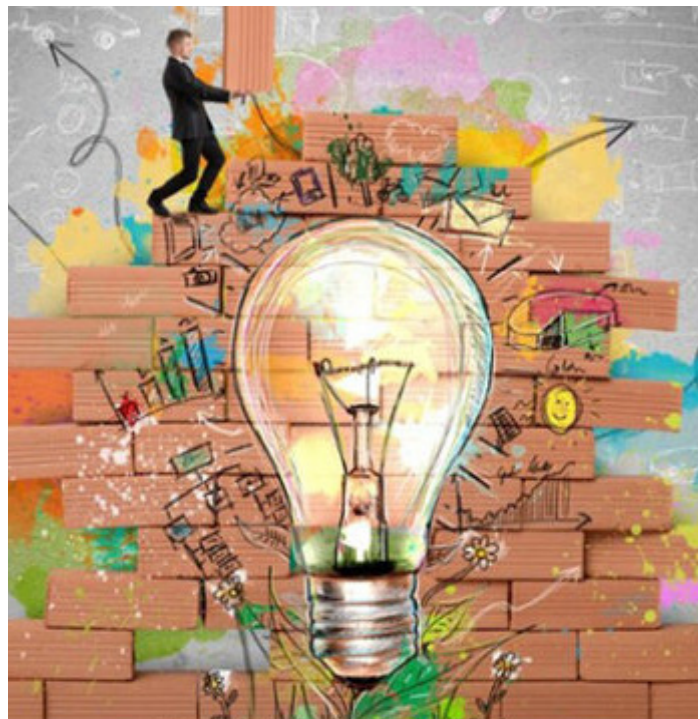
نوآوری یکی از عوامل کلیدی رشد صنایع کوچک و متوسط است. سیاست‌های کارآفرینانه بر اهمیت تحقیق و توسعه تأکید دارند و مکانیسم‌های حمایتی را برای تشویق نوآوری و پیشرفت فناوری فراهم می‌کنند.

گرانتهای، تشویقات مالی و همکاری با مؤسسات تحقیقاتی محیطی را برای فعالیتهای ایجاد می‌کنند. این سیاست‌ها از طریق ترویج نوآوری به صنایع کوچک و متوسط این امکان را می‌دهند که محصولات جدید توسعه دهند، فرایندها را بهبود دهند و رقابت‌پذیری خود را در بازارهای داخلی و بین‌المللی افزایش دهند.

با ارائه مشوق‌های مالی و دسترسی به وام‌ها، دولت‌ها می‌توانند به کارآفرینان کمک کنند تا بر این موانع غلبه کنند و به رشد صنایع کوچک و متوسط دامن بزنند. به طور کلی دسترسی به منابع مالی برای رشد صنایع کوچک و متوسط حیاتی است.

سیاست‌های کارآفرینانه اغلب شامل تدابیری برای تسهیل دسترسی به سرمایه مانند بنیادهای سرمایه‌گذاری مشترک، طرح‌های ضمانت وام و تشویقات مالی برای سرمایه‌گذاران می‌شوند.

این اقدامات به کارآفرینان امکان می‌دهند تا منابع مالی لازم برای ایجاد و گسترش کسب‌وکارهایشان را تأمین کرده و در نتیجه فرصت‌های شغلی افزایش یابد و رشد اقتصادی رقم بزند.

چارچوب‌های نظارتی بهینه

سیاست‌های کارآفرینانه نیز بر تمرکز بر چارچوب‌های نظارتی بهینه که موانع دولتی برای صنایع کوچک و متوسط را کمینه کنند، تمرکز دارند. فرآیند ثبت سرمایه‌گذاری ساده‌تر، بارهای اداری کمتر و روش‌های صدور مجوزهای کارآفرینانه به کارآفرینان امکان می‌دهند تا کسب‌وکارهای خود را به راحتی تر بنیان بگذارند و اداره کنند.

این سیاست‌ها از طریق کاهش برگه‌های قرمز، کارآفرینی را تشویق می‌کنند و رشد صنایع کوچک و متوسط را تحریک می‌کنند.

سیاست‌های کارآفرینانه تأثیر عمیقی بر رشد صنایع کوچک و متوسط دارند. با ایجاد محیطی حمایتی، دولت‌ها می‌توانند کارآفرینی را تشویق کرده، دسترسی به منابع مالی را تسهیل کنند، چارچوب‌های نظارتی را بهینه کنند، دسترسی به بازار را تسهیل دهند و حمایت از تحقیق و توسعه کنند.

این سیاست‌ها نه تنها به رشد و رقابت‌پذیری صنایع کوچک و متوسط کمک می‌کنند بلکه تأثیر مثبتی بر توسعه اقتصادی کلی دارند.

این حیاتی است که دولت‌ها ادامه دهنده اجرای و بهبود سیاست‌های کارآفرینانه باشند تا ظرفیت صنایع کوچک و متوسط برای رشد اقتصادی پایدار را بهره‌مند سازند.

به سخن دیگر، با فراهم کردن دسترسی به بودجه، پرداختن به موانع نظارتی و ترویج نوآوری، دولت‌ها می‌توانند محیطی را ایجاد کنند که کارآفرینی را تقویت کند و از رشد این صنایع حمایت کند.

برای سیاست‌گذاران بسیار مهم است که اهمیت این سیاست‌ها را بشناسند و اقداماتی را اجرا کنند که موفقیت صنایع کوچک و متوسط را ممکن می‌سازد. تنها از طریق چنین حمایتی می‌توان این صنایع را به پتانسیل کامل خود رساند و به رشد و توسعه کلی اقتصادی یک ملت کمک کرد.

همچنین تشخیص پیچیدگی‌ها و تفاوت‌های ظریف درگیر در طراحی و اجرای سیاست‌ها و ارزیابی و انطباق مداوم این سیاست‌ها با پویایی‌های اقتصادی و بازار در حال تحول ضروری است.

با انجام این کار، سیاست‌گذاران می‌توانند نتایج مثبت سیاست‌های کارآفرینی را به حداکثر برسانند و یک اکوسیستم پر جنب و جوش برای رشد و شکوفایی SME ایجاد کنند.

اجرای سیاست‌های کارآفرینانه اثرات قابل‌توجهی بر توسعه اقتصادی دارد. صنایع کوچک و متوسط به ایجاد اشتغال، به‌ویژه در اقتصادهای در حال توسعه، کمک بزرگی می‌کنند.

با ایجاد محیط حمایتی برای این صنایع برای رشد، سیاست‌های کارآفرینانه منجر به افزایش فرصت‌های شغلی، کاهش نرخ بیکاری و کاهش فقر می‌شوند.

علاوه بر این، رشد صنایع کوچک و متوسط منجر به افزایش درآمدهای مالی برای دولت می‌شود که می‌تواند مجدداً در توسعه زیرساخت، آموزش و بهداشت سرمایه‌گذاری شود.

گسترش این صنایع همچنین به رشد بخش‌های مرتبطی مانند حمل‌ونقل، بازاریابی و خدمات کمک می‌کند و تأثیر چندگانه‌ای بر اقتصاد کلی ایجاد می‌کند.

هر بحرانی را می‌شود به فرصت تبدیل کرد!

چاک از یک مزرعه‌دار در تکزاس یک الاغ خرید به قیمت ۱۰۰ دلار. قرار شد که مزرعه‌دار الاغ را روز بعد تحویل بدهد. اما روز بعد مزرعه‌دار سراغ چاک آمد و گفت: «متأسفم جوان. خبر بدی برات دارم. الاغه مرد.»

چاک جواب داد: «ایرادی نداره. همون پولم رو پس بده.» مزرعه‌دار گفت: «نمی‌شه. آخه همه پول رو خرج کردم.» چاک گفت: «باشه. پس همون الاغ مرده رو بهم بده.» مزرعه‌دار گفت: «می‌خواهی باهاش چی کار کنی؟» چاک گفت: «می‌خوام باهاش قرعه‌کشی برگزار کنم.»

مزرعه‌دار گفت: «نمی‌شه که یه الاغ مرده رو به قرعه‌کشی گذاشت!» چاک گفت: «معلومه که می‌تونم. حالا ببین. فقط به کسی نمی‌گم که الاغ مرده است.» یک ماه بعد مزرعه‌دار چاک رو دید و پرسید: «از اون الاغ مرده چه خبر؟» چاک گفت: «به قرعه‌کشی گذاشتمش. ۵۰۰ تا بلیت ۲ دلاری فروختم و ۸۹۸ دلار سود کردم.»

مزرعه‌دار پرسید: «هیچ کس هم شکایتی نکرد؟» چاک گفت: «فقط همونی که الاغ رو برده بود. من هم ۲ دلارش رو پس دادم.»

اوضاع مردم خوب نباشد، پینه دوزان بساطشان پر رونق است

داستان

شاه عباس از وزیر خود پرسید: «امسال اوضاع اقتصادی کشور چگونه است؟» وزیر گفت: «الحمدلله به گونه ای است که تمام پینه دوزان توانستند به زیارت کعبه روند!» شاه عباس گفت: «نادان! اگر اوضاع مالی مردم خوب بود می‌بایست کفشان به مکه می‌رفتند نه پینه دوزان، چون مردم نمی‌توانند کفش بخرند ناچار به تعمیرش می‌پردازند، بررسی کن و علت آن را پیدا نما تا کار را اصلاح کنیم.»

هوشمندانه عمل کن؛ هیچ اشکالی ندارد تو را احق بدانند!

ملانصرالدین هر روز در بازار گدایی می‌کرد و مردم با نیرنگی، حماقت او را دست می‌انداختند. دو سکه به او نشان می‌دادند که یکی شان طلا بود و یکی از نقره، اما ملانصرالدین همیشه سکه نقره را انتخاب می‌کرد. این داستان در تمام منطقه پخش شد. هر روز گروهی زن و مرد می‌آمدند و دو سکه به او نشان می‌دادند و ملانصرالدین همیشه سکه نقره را انتخاب می‌کرد. تا اینکه مرد مهربانی از راه رسید و از اینکه ملانصرالدین را آنطور دست می‌انداختند، ناراحت شد. در گوشه میدان به سراغش رفت و گفت: هر وقت دو سکه به تو نشان دادند، سکه طلا را بردار. اینطوری هم پول بیشتری گیرت می‌آید و هم دیگر دستت نمی‌اندازند. ملانصرالدین پاسخ داد: ظاهراً حق با شماست، اما اگر سکه طلا را بردارم، دیگر مردم به من پول نمی‌دهند تا ثابت کنند که من احق تر از آن‌هایم. شما نمی‌دانید تا حالا با این کلک چقدر پول گیر آورده‌ام. اگر کاری که می‌کنی، هوشمندانه باشد، هیچ اشکالی ندارد که تو را احق بدانند!

در توسعه قیمت ها، رکورد زدیم و اول منطقه ایم

من مش مراد، کنشگر رسانه‌ای سلبریتی نقد و طعنه در امور عجیب و غریب کشورمون. امروز می‌خوام به موضوع جدید رو باشما در میون بزارم که حتماً دلاتونو میاره پیش دل من که درود به دلاتون باد!

در حالی که دارم این یادداشت رو مینویسم، ما قراره به زودی و در همین دو سه سال پیش رو، اول منطقه باشیم طبق سند چشم انداز بیست ساله در خیلی از زمینه‌ها. خب مستحضرید که توسعه کشور هم شتابان در حال فتح قله‌های یکی پس از دیگری است و شاخص‌های رفاه و تعالی در حال سبقت از یکدیگر هستند!

چشم دشمن کور، گوشش هم کر؛ ما داریم با سرعت قله‌ها رو یکی پس از دیگری فتح می‌کنیم. گرونی که بیداد می‌کنه و دیگه کالایی نیست که نخواد از رقیبش سبقت بگیره در گرونی و افزایش قیمت.

تورم هم که نگم براتون که چندساله همینطور پشتی سر هم هی دو رقمی پشت دو رقمی میاد جلو و کمرمون رو خم کرده.

الان همین خودرو رو ببینید؛ ما تو صنعت خودرو رکورد زدیم؛ مثلاً ماشین هست که برای کارخانه سازنده اش، ۳۰ درصد سود خالص داره، برای دلال تو کشور ما، ۳۰۰ درصد!

لوازم خونگی رو نگم براتون که به چشم و هم چشمی با خودرو افتاده حسابی! قیمتاشون رو که چند برابر کردند هیچی، تازه بخوای بخری کلی هم قر میاند و چند وقت باید برای بعضی کالاها تو نوبت باشی!

درد و بلاتون بخوره تو سر مش مراد؛ آکی ما فکر می‌کردیم نونوایی مون هوشمند بشه! مگه کم چیزیه. اینم خودش از مظاهر توسعه است. کارتخون اومده خودش حساب میکنه چندتا نون میخوای و سهمیه ت چندتا نون هست. جل الخالق از این همه توسعه.

مسکن هم که نگم براتون که اصلاً خودش تبدیل شده به بازار! اصلاً انگار نه انگار که یک کالای اساسی بوده و قرار بوده تأمین باشه...

گوشت و مرغ هم که قیمتاش روز به روز در حال توسعه است و تعالی؛ خلاصه وضعی شده از توسعه و تعالی تو همه زمینها!

البته از حق هم نگذیریم خیلی جاها هم قله‌ها را واقعی فتح کردیم؛ مثلاً هسته‌ای، نظامی، درمان و دانش بنیان؛ ولی خب همه اونایی هم که نق زدیم و درد دل کردم جزو چالش‌های توسعه کشور هست که باید بالاخره دیگه حالا به فکری بکنیم براشون!

سرتون رو درد نیارم، پر حرفی نمی‌کنم و عریضه م رو تموم می‌کنم؛ انشاءالله که همیشه زندگی تون رو به توسعه باشه...

نویسنده: احمد امینی

روندهای نو ظهور

در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا

در این مقاله، ما روندهای کلیدی در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا را بررسی خواهیم کرد و تأثیر و پیامدهای آنها را برای چشم انداز اقتصادی منطقه تجزیه و تحلیل می کنیم.

منطقه غرب آسیا در سال های اخیر تغییرات قابل توجهی را در سیاست های مالی و پولی تجربه کرده است. این روندهای نو ظهور تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله تحولات اقتصادی، پیشرفت های تکنولوژیکی و تغییرات ژئوپلیتیکی قرار گرفته اند.

بر این اساس، همانطور که کشورهای منطقه تلاش می کنند تا اقتصاد خود را متنوع کنند و وابستگی خود را به درآمدهای نفتی کاهش دهند، چندین روند کلیدی از نظر سیاست های مالی و پولی پدید آمده است. این روندها با هدف ارتقای ثبات اقتصادی، جذب سرمایه گذاری خارجی و تشویق رشد پایدار انجام می شود.

یکی از روندهای کلیدی در حال ظهور در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا، اتخاذ سیاست های اقتصادی لیبرال تر و بازار محورتر است. به طور سنتی، بسیاری از کشورهای منطقه سیاست های اقتصادی بسیار مداخله جویانه ای داشته اند و شرکت های دولتی نقش مسلط در اقتصاد دارند.

با این حال، در سال های اخیر، تغییری به سمت سیاست های بازار محور صورت گرفته است و دولت های منطقه اصلاحاتی را برای ارتقای رشد بخش خصوصی و جذب سرمایه گذاری خارجی انجام داده اند. به عنوان مثال، کشورهایمانند عربستان سعودی و امارات متحده عربی طرح های متنوع سازی اقتصادی را معرفی کرده اند که هدف آن کاهش اتکای آنها به درآمدهای نفتی و ایجاد محیطی مناسب تر برای تجارت است. این اصلاحات شامل خصوصی سازی شرکت های دولتی، کاهش یارانه ها و اجرای اصلاحات نظارتی برای جذب سرمایه گذاری خارجی است.

یکی دیگر از روند نو ظهور در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا، افزایش تمرکز بر فناوری مالی (فین تک) و بانکداری دیجیتال است. این روند توسط پیشرفت های سریع تکنولوژیکی در منطقه و همچنین افزایش تقاضا برای خدمات مالی قابل دسترس و کارآمد هدایت می شود.

در نهایت، تاکید بیشتری بر همکاری منطقه ای و ادغام در سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا وجود دارد. کشورهای منطقه به مزایای یکپارچگی و هماهنگی اقتصادی نزدیکتر، به ویژه در مواجهه با عدم قطعیت های اقتصادی جهانی و تنش های ژئوپلیتیکی منطقه ای پی برده اند. تلاش هایی برای تقویت مؤسسات مالی منطقه ای، ترویج سرمایه گذاری فرامرزی و افزایش همکاری در زمینه هایی مانند ثبات نرخ ارز و هماهنگی سیاست های پولی انجام شده است. به عنوان مثال، کشورهای شورای همکاری خلیج فارس یک واحد پول مشترک به نام اتحادیه پولی خلیج فارس برای تسهیل همکاری اقتصادی و ادغام ایجاد کرده اند. این روند نشان دهنده این شناخت است که همکاری های منطقه ای نزدیک تر می تواند به کاهش خطرات اقتصادی و ارتقای رشد پایدار در منطقه غرب آسیا کمک کند.

کشورهایی مانند امارات متحده عربی و بحرین جعبه های شن نظارتی را برای تشویق نوآوری در فین تک و ترویج رشد بانکداری دیجیتال ایجاد کرده اند. هدف این ابتکارات ایجاد محیطی توانمند برای استارت آپ های فین تک، جذب سرمایه گذاری خارجی و افزایش شمول مالی در منطقه است. در نتیجه، راه حل های پرداخت تلفن همراه، پلتفرم های بانکداری آنلاین و کیف پول های دیجیتال در منطقه غرب آسیا گسترش یافته است.

علاوه بر این، تاکید فزاینده ای بر شمول مالی و توسعه مالی اسلامی در منطقه غرب آسیا وجود دارد. مالیه اسلامی که بر اساس اصول حقوق شرعی استوار است، در سال های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. مالیه اسلامی به جای دریافت سود، بر اساس اصول تقسیم سود و تقسیم ریسک عمل می کند.

دولت های منطقه پتانسیل مالی اسلامی را برای جذب سرمایه گذاری از کشورهای با اکثریت مسلمان و ترویج شمول مالی در میان جمعیت های خود به رسمیت شناخته اند. به عنوان مثال، کشورهایمانند مالزی و بحرین مراکز مالی اسلامی ایجاد کرده اند و چارچوب های نظارتی را برای تسهیل رشد بانک ها و مؤسسات مالی اسلامی معرفی کرده اند. این روند همچنین به توسعه محصولات و خدمات مالی نوآورانه کمک کرده است که نیازهای خاص مصرف کنندگان مسلمان را برآورده می کند.

علاوه بر این، تمرکز فزاینده ای بر امور مالی پایدار و ملاحظات زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در منطقه غرب آسیا وجود دارد. از آنجایی که کشورهای منطقه به دنبال گذار به سمت اقتصاد پایدارتر و متنوع تر هستند، آگاهی بیشتری از اهمیت گنجاندن عوامل محیطی و اجتماعی در تصمیم گیری مالی وجود دارد.

دولت ها و تنظیم کنندگان مالی در منطقه شروع به معرفی الزامات و دستورالعمل های افشا برای مؤسسات مالی و همچنین مشوق هایی برای سرمایه گذاری های سبز و مسئولیت پذیر اجتماعی کرده اند. به عنوان مثال، سازمان پولی عربستان سعودی دستورالعمل هایی را در مورد شیوه های بانکی مسئولانه صادر کرده و یک صندوق سرمایه گذاری سبز را برای حمایت از پروژه های پایدار راه اندازی کرده است. این روند نشان دهنده افزایش شناخت خطرات بالقوه مرتبط با تغییرات آب و هوایی و نابرابری اجتماعی و نیاز به ادغام این ملاحظات در سیاست های مالی و پولی است.

با افزایش آگاهی از مسائل زیست محیطی و اجتماعی، تغییری به سمت گنجانیدن معیارهای ESG در تصمیمات سرمایه گذاری و سیاست های مالی صورت گرفته است.

این امر منجر به توسعه ابتکارات مالی سبز، انتشار اوراق قرضه سبز و ادغام ملاحظات پایداری در حاکمیت شرکتی و شیوه های مدیریت ریسک شده است. دولت ها و مؤسسات مالی در منطقه تلاش کرده اند تا سیستم های مالی خود را با اهداف پایداری جهانی هماهنگ کنند و شیوه های سرمایه گذاری مسئولانه را ترویج کنند.

ملاحظات ژئوپلیتیکی

ملاحظات ژئوپلیتیکی نقش بسزایی در شکل دادن به سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا داشته است. موقعیت استراتژیک منطقه و همچنین پویایی سیاسی و امنیتی آن بر تصمیمات سیاسی و تحولات اقتصادی تأثیر گذاشته است. تنش های ژئوپلیتیکی، اختلافات تجاری و درگیری های منطقه ای پیامدهایی برای بازارهای مالی، جریان سرمایه گذاری و ثبات ارز داشته است. در نتیجه، سیاست گذاران مجبور شده اند چالش های پیچیده ژئوپلیتیکی و تأثیر آن ها بر چشم انداز مالی و پولی منطقه را دنبال کنند.

تغییر به سمت ارزهای دیجیتال

ارزهای دیجیتال در سال های اخیر مورد توجه و محبوبیت قابل توجهی قرار گرفته اند که منجر به تغییر سیاست های مالی و پولی در منطقه غرب آسیا شده است.

یکی از روندهای کلیدی در حال ظهور در منطقه غرب آسیا، تغییر به سمت تنوع اقتصادی است. از لحاظ تاریخی، بسیاری از کشورهای منطقه به شدت به درآمدهای نفتی برای هدایت اقتصاد خود متکی بوده اند. با این حال، با توجه به نوسان قیمت نفت و نیاز به پایداری بلندمدت، تلاش هماهنگی برای تنوع بخشیدن به پایه اقتصادی صورت گرفته است. این امر منجر به افزایش سرمایه گذاری در بخش هایی مانند گردشگری، فناوری و انرژی های تجدیدپذیر شده است. به عنوان مثال، ابتکار چشم انداز ۲۰۳۰ عربستان سعودی با هدف کاهش وابستگی این کشور به نفت و توسعه بخش های جدید برای هدایت رشد اقتصادی است.

شمول مالی و نوآوری

یکی دیگر از گرایش های مهم در منطقه غرب آسیا، تمرکز بر شمول مالی و نوآوری است. دولت ها و مؤسسات مالی در منطقه برای گسترش دسترسی به خدمات مالی و ارتقای شمول مالی بیشتر در میان جمعیت های محروم تلاش کرده اند. این امر با پذیرش سریع فناوری های مالی دیجیتال تسهیل شده است که دسترسی مردم به خدمات بانکی و انجام تراکنش های مالی را آسان تر کرده است. علاوه بر این، با توسعه مراکز فین تک و جعبه های شن نظارتی برای تشویق رشد فناوری های مالی جدید، تأکید فزاینده ای بر تقویت نوآوری مالی وجود دارد.

اصلاحات سیاست پولی

اصلاحات سیاست پولی نیز روند قابل توجهی در منطقه غرب آسیا بوده است. بانک های مرکزی در کشورهایی مانند امارات متحده عربی و قطر اقداماتی را برای افزایش اثربخشی و انعطاف پذیری سیاست های پولی اجرا کرده اند.

این شامل تلاش برای تقویت مکانیسم انتقال سیاست پولی، بهبود مدیریت نقدینگی و تقویت چارچوب نظارتی برای مؤسسات مالی است.

علاوه بر این، تمرکز بر افزایش انعطاف پذیری نرخ ارز و توسعه ابزارهای پیچیده تر سیاست پولی برای مدیریت بهتر چالش های اقتصادی و شوک های خارجی بوده است.

تامین مالی پایدار

منطقه غرب آسیا همچنین شاهد تأکید فزاینده ای بر تامین مالی پایدار و سرمایه گذاری زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بوده است.

علاوه بر این، ماهیت غیرمتمرکز ارزهای دیجیتال می تواند به کشورها کمک کند تا خطرات مرتبط با سیستم های بانکداری متمرکز سنتی را کاهش دهند. با این حال، چالش ها از نظر چارجوب های نظارتی و حمایت از مصرف کننده باقی می ماند. دولت های منطقه در تلاش هستند تا به این چالش ها رسیدگی کنند تا از پذیرش مسئولانه ارزهای دیجیتال اطمینان حاصل کنند.

مزایا و چالش های مرتبط با ارزهای دیجیتال

ارزهای دیجیتال، مانند بیت کوین، در سال های اخیر به دلیل مزایای بالقوه خود محبوبیت پیدا کرده اند. یکی از مزایای اصلی سهولت استفاده و راحتی است. ارزهای دیجیتال امکان تراکنش های فوری و بدون مرز را فراهم می کنند و نیاز به واسطه هایی مانند بانک ها را از بین می برند. این نه تنها هزینه های معامله را کاهش می دهد بلکه پرداخت های مرزی سریع تر و کارآمدتر را نیز ممکن می سازد. علاوه بر این، ارزهای دیجیتال شمول مالی بیشتری را ارائه می دهند، به ویژه برای افرادی که به خدمات بانکی سنتی دسترسی ندارند. با این حال، چالش های مرتبط با ارزهای دیجیتال نیز وجود دارد. یکی از این چالش ها نوسانات آنهاست که آنها را مستعد نوسانات قیمت و سفته بازی بازار می کند. علاوه بر این، ماهیت غیرمتمرکز ارزهای دیجیتال نگرانی هایی را در مورد امنیت و نظارت نظارتی ایجاد می کند. همانطور که ارزهای دیجیتال به تکامل خود ادامه میدهند، سیاست گذاران و تنظیم کننده ها باید به این چالشها رسیدگی کنند تا از ثبات و پذیرش گسترده ارزهای دیجیتال در منطقه غرب آسیا اطمینان حاصل کنند.

جمع بندی

منطقه غرب آسیا در حال گذراندن دوره تحول قابل توجهی در سیاست های مالی و پولی خود است. ظهور روندهای جدید، مانند تنوع اقتصادی، شمول مالی، اصلاحات سیاست پولی، مالی پایدار و ملاحظات ژئوپلیتیکی، چشم انداز اقتصادی منطقه را تغییر می دهد. همانطور که کشورهای منطقه به سازگاری با این تغییرات ادامه می دهند، نظارت بر تأثیر این روندها بر ثبات اقتصادی، چشم انداز رشد و همکاری های منطقه ای مهم خواهد بود. با پرداختن به این روندهای نوظهور، منطقه غرب آسیا می تواند خود را برای توسعه اقتصادی پایدار و فراگیر در سال های آینده قرار دهد.

دولت ها و بانک های مرکزی در منطقه در حال بررسی پذیرش ارزهای دیجیتال به عنوان راهی برای افزایش شمول مالی، بهبود اثربخشی سیاست های پولی و ارتقای ثبات اقتصادی هستند. به عنوان مثال، بانک مرکزی ایران تحقیقاتی را در مورد امکان سنجی و مزایای بالقوه معرفی ارز دیجیتال انجام داده است. به طور مشابه، بانک مرکزی عربستان سعودی یک برنامه آزمایشی برای آزمایش یک ارز دیجیتال برای تسویه حساب های بین بانکی راه اندازی کرده است. این ابتکارات منعکس کننده شناخت رو به رشد مزایای بالقوه ارزهای دیجیتال در منطقه غرب آسیا است و نشان دهنده روند گسترده تر به سمت پذیرش آنها است.

پذیرش ارزهای دیجیتال مانند بیت کوین و اتریوم در کشورهای غرب آسیا

پذیرش ارزهای دیجیتال مانند بیت کوین و اتریوم در کشورهای غرب آسیا در سال های اخیر رو به افزایش بوده است. این کشورها مزایای بالقوه ارزهای دیجیتال مانند افزایش شمول مالی، کاهش هزینه های معامله و بهبود امنیت و شفافیت را به رسمیت می شناسند.

یکی از عوامل محرک این پذیرش، علاقه فزاینده به فناوری بلاک چین است که زیربنای این ارزهای دیجیتال است. فناوری بلاک چین تراکنش های امن، غیرمتمرکز و شفاف را ارائه می دهد که با اهداف منطقه برای کاهش فساد و بهبود ثبات مالی همسو است.

چگونه رقابت‌های ژئوپلیتیکی، آینده اقتصادی ایران را تغییر می‌دهد؟

چالش‌های پیش‌روی اقتصاد ایران ممکن است بسیار زیاد شوند اما روحیه ایرانی، عزم، خلاقیت و انعطاف‌پذیری بسیار زیادی دارد! مهم نیست که با تغییر قیمت نفت، تشدید تحریم‌ها، تنش‌های محدود نظامی یا نتایج انتخابات چه اتفاقی می‌افتد؛ مردم ایران این قدرت را دارند که سرنوشت اقتصادی خود را به رغم همه چالش‌های پیش‌رو رقم بزنند. همه چیز به اراده ملت ایران بستگی دارد.

آیا تا به حال به این مسئله فکر کرده‌اید که چگونه رقابت‌های ژئوپلیتیکی پیچیده بین ابرقدرت‌های جهانی به طور مستقیم بر زندگی روزمره شهروندان عادی در سایر کشورها تأثیر می‌گذارد؟
به ایران نگاه کنید!

اقتصاد ایران که در وانفسای کشمکش‌های سیاسی ایالات متحده و متحدان و دشمنانش گیر افتاده، در طول دهه‌ها قربانی درگیری‌ها و جنگ‌های نیابتی بوده است اما اکنون احساس می‌شود که نسیم تغییر در حال وزیدن است.

تحولات سال‌های اخیر مانند خروج ایالات متحده از توافق هسته‌ای ایران، تشدید درگیری‌ها در سوریه و یمن و نوار غزه و نقش آفرینی بیش از پیش ولیعهد و عملگرای عربستان سعودی، به پویایی سیاسی در منطقه دامن زده است.

اما براستی این تغییرات چگونه بر چشم‌انداز اقتصاد ایران تأثیر خواهد گذاشت و برای تجارت و امنیت جهانی چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟

مقاله پیش‌رو به بررسی این موضوع می‌پردازد که چگونه ایران در حال عبور از امواج آشفتۀ ژئوپلیتیکی منطقه به سمت ایجاد یک مسیر اقتصادی جدید رو به جلو است. لطفاً کمر بند ایمنی خود را ببندید چرا که در پیش‌رو امواج متلاطم و خروشان مشاهده می‌شود!

چگونه ایران در حال عبور از امواج آشفتۀ ژئوپلیتیکی منطقه به سمت ایجاد یک مسیر اقتصادی جدید رو به جلو است. لطفاً کمر بند ایمنی خود را ببندید چرا که در پیش‌رو امواج متلاطم و خروشان مشاهده می‌شود!

نویسنده: مصطفی امینی

روزنامه نگار

و پژوهشگر اقتصادی

۱- نگاهی کلی به اقتصاد ایران اقتصاد ایران در سال‌های اخیر به دلیل تنش‌های سیاسی جهانی و تحریم‌های اقتصادی با چالش‌های زیادی مواجه شده است؛ اقتصادی که به شدت به صادرات نفت وابسته است و درآمد حاصل از فروش نفت، ۸۰ درصد درآمد خارجی این کشور را تشکیل می‌دهد، زمانی که قیمت نفت کاهش می‌یابد یا تحریم‌ها صادرات نفت را محدود می‌کنند، به شدت آسیب‌پذیر می‌شود.

در سال ۲۰۱۵ میلادی، ایران به توافق هسته‌ای با قدرت‌های جهانی دست یافت که بسیاری از تحریم‌های مرتبط در ازای محدود شدن برنامه هسته‌ای لغو شد. این توافق به ایران اجازه داد تا صادرات نفت را دوباره افزایش دهد و به بخشی از دارایی‌های مسدود شده‌اش دسترسی پیدا کند.

اقتصاد ایران در نتیجه عملیاتی شدن برجام شروع به رشد کرد، تورم کاهش یافت و سرمایه‌گذاران خارجی ایران را گزینه جذابی برای سرمایه‌گذاری دیدند.

با این حال، در سال ۲۰۱۸ میلادی، با امضای ترامپ، ایالات متحده از این توافق خارج شد و تحریم‌های شدیدی را علیه صادرات نفت، تعاملات بین‌المللی حوزه بانکداری و کشتیرانی ایران اعمال کرد. در پی شروع موج قوی تحریم علیه کشورمان، صادرات نفت به شدت کاهش یافت، رشد اقتصادی نزولی و تورم سرکش شد.

همه‌گیری کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰ نیز بر مشکلات اقتصادی ایران افزود. در نظر داشته باشیم که به‌رغم آشفتگی پیش آمده، ایران دارای جمعیت تحصیل کرده و ظرفیت‌های اقتصادی متنوع، دارای نقاط قوت در حوزه‌های کشاورزی، معدن، تولید و گردشگری است و اگر تحریم‌ها برداشته می‌شد، اقتصاد ایران می‌توانست دوباره رونق بگیرد اما تنش‌های ژئوپلیتیکی پی‌درپی، پیش‌بینی آینده را سخت کرده است.

نیک می‌دانیم که در این گزاره تردید نیست که لغو تحریم‌ها و گشودن دروازه‌های ایران به‌روی تجارت و سرمایه‌گذاری جهانی به نفع مردم ایران خواهد بود و ثبات بیشتری را برای منطقه به ارمغان می‌آورد. با این حال، بی‌اعتمادی طرفین مذاکرات احیای برجام به یکدیگر و مسائل پیچیده ژئوپلیتیکی موانعی را برای احیای برجام ایجاد کرده است که اگر چه چشم‌انداز اقتصادی ایران به اراده سیاسی رهبران کشورمان برای یافتن راه‌حل‌های دیپلماتیک بستگی دارد اما نمی‌توان بازی‌های سیاسی طرف آمریکایی را نادیده گرفت.

به طور کلی، به‌رغم اینکه چالش‌های بسیاری باقی مانده است، از آنجایی که ایران پتانسیل یک اقتصاد پر جنب و جوش و متنوع را دارد، اگر فرصتی برای مشارکت کامل در بازار جهانی به کشورمان داده شود، حتماً به سرعت شکوفا خواهد شد.

۲- تاثیر تحریم‌های آمریکا بر اقتصاد ایران آمریکا دهه هاست که تحریم‌هایی علیه ایران وضع کرده است، اما در سال ۲۰۱۸، دولت ترامپ پس از خروج از توافق هسته‌ای با ایران، تحریم‌های شدید جدیدی را اعمال کرد که این تحریم‌ها اقتصاد ایران را با قطع توانایی فروش آزاد و مستقیم نفت در بازارهای جهانی و محدود کردن تجارت خارجی دچار چالش‌های فراوانی کرده است.

به روایتی، هم‌اکنون، صادرات مستقیم و آزاد نفت ایران به دلیل جنگ اقتصادی علیه کشور و وضع گسترده تحریم‌ها بیش از ۸۰ درصد کاهش یافته است و اقتصاد ایران را با بحران‌های متعدد مواجه کرده است زیرا درآمدهای نفتی بخش عظیمی از بودجه ایران را تشکیل می‌دهد.

در پی وقوع این رخداد نامبارک، ریال ایران به قدری تضعیف شده است که نه تنها ضعیف‌ترین پول جهان قلمداد می‌شود بلکه باعث افزایش تورم و کاهش قابل توجه قدرت خرید مردم شده است.

هم‌اکنون تحریم‌ها واردات کالا را برای ایران دشوار کرده است زیرا شرکت‌های خارجی می‌خواهند از مجازات برای معامله با ایران اجتناب کنند. کمبود دارو و سایر لوازم حیاتی زندگی مردم عادی را تحت الشعاع قرار داده و به رغم اعلام‌های چند باره ایران مبنی بر تمایل به احیای برجام، طرف مقابل به ترفند بازی با مذاکرات روی آورده است.

کشورمان نیز در پی مواجهه با بازی مذاکراتی غربی‌ها، در تلاش است تا راه‌هایی برای دور زدن تحریم‌ها و تجارت با همسایگان پیدا کند. اما به باور نگارنده تردیدی در این نیست که این تمهیدات صرفاً تسکین محدودی را فراهم می‌کنند. آنچه که اساسی است و بهترین راهکار به نظر می‌آید، یک توافق جدید است که بتواند تحریم‌ها را در ازای اعمال برخی محدودیتها در برنامه هسته‌ای ایران کاهش دهد. این توافق احتمالی به ایران اجازه می‌دهد تا دوباره نفت را آشکارا در بازارهای جهانی بفروشد و اقتصاد خود را بازسازی و تقویت کند.

۳ - ۳ - ترکیه

در حالی که ترکیه و ایران آشکارا با یکدیگر خصومتی ندارند، به نظر می‌رسد برخی منافع آنها با هم تعارض دارد. هر دو از طرف های مخالف در جنگ داخلی سوریه حمایت کرده اند و برای نفوذ در عراق با هم رقابت می‌کنند. با این حال، ترکیه به نفت و گاز طبیعی ایران وابسته است و ایران تجارت با ترکیه را راهی برای دور زدن تحریم‌ها می‌داند. روابط اقتصادی این دو کشور پیچیده و توأم با دوره هایی از همکاری و رقابت است. به تازگی ترکیه اعلام کرده است که دیوار امنیتی حایل میان مرز مشترک با ایران را تکمیل کرده است که این خود پیامی نه چندان خوشایند دارد!

۳ - ۴ - کشورهای حاشیه خلیج فارس

روابط ایران با کشورهای حاشیه خلیج فارس مانند امارات و بحرین به دلیل آنچه که امارات و بحرین دخالت ایران در یمن عنوان می‌کنند و حمایت از گروه های شیعه در وضعیت مدیریت شده است. تجارت ایران همچنان به ویژه با امارات متحده عربی در جریان است چرا که به باور برخی تحلیلگران، همکاری اقتصادی بین ایران و کشورهای خلیج فارس از جمله امارات، منافع مشترک سیاسی نیز از جمله مقابله با نفوذ عربستان و کاهش تنش های منطقه ای به دنبال دارد.

البته مذاکره برای یک معامله پیچیده زمان بر خواهد بود و هیچ تضمینی وجود ندارد که ایالات متحده و ایران بتوانند بر اختلافات متعدد خود غلبه کنند بویژه اکنون که نبردی سخت و خونبار در نوار غزه شعله ور شده است؛ اما کاهش تحریم ها به رغم تداوم تنش های ژئوپلیتیکی معقول ترین مسیر برای ایران با هدف بهبود چشم انداز اقتصادی خود به نظر می رسد. ماه های آینده تعیین خواهد کرد که آیا دیپلماسی یا ادامه رویارویی آینده اقتصادی ایران را رقم خواهد زد.

۳ - روابط ایران با همسایگانش در خاورمیانه روابط ایران با همسایگان خاورمیانه ای خود در سال های اخیر به رغم گسترش تعاملات و تقویت اتحادها، درگیر رقابت هایی هر چند مختصر شده است. درگیری های جاری و رقابت های منطقه ای منجر به شبکه ای پیچیده از اتحادها و رقابت ها شده است که تهدیدی برای اقتصاد ایران به شمار می رود.

۳ - ۱ - عربستان سعودی ایران و عربستان سعودی مدت هاست که با هم اختلاف نظر دارند و هر دو کشور برای اعمال نفوذ بر خاورمیانه رقابت می کنند. عربستان سعودی، متحد نزدیک آمریکا، منتقد برنامه هسته ای ایران و مخالف حمایت ایران از گروه های شیعه مانند حزب الله است. ایران نیز به نوبه خود، به اقدامات عربستان سعودی در منطقه با دیده تردید می نگرد و حساسیت هایی را نسبت به پروژه عادی سازی روابط اعراب و اسرائیل اعلام کرده است. به طور کلی جنگ های نیابتی در سوریه و یمن، توسعه همکاری اقتصادی ایران و عربستان را در هاله ای از ابهام قرار داده است هر چند که در ماه های اخیر شاهد ترمیم روابط و مدیریت روابط ایران و عربستان در سطح سیاسی هستیم.

۳ - ۲ - اسرائیل ایران رژیم صهیونیستی را به عنوان یک دولت قانونی دارای سرزمین به رسمیت نمی شناسد و از گروه های فلسطینی ضداسرائیلی مانند حماس و حزب الله آشکارا حمایت می کند. از سوی دیگر نیز اسرائیل برنامه هسته ای و موشکی ایران را تهدیدی جدی برای حیات خود تلقی کرده است. به نظر می رسد با توجه به شعله ور شدن جنگ در نوار غزه، ماه های آتی ماه های مواجهه اطلاعاتی-عملیاتی غیر نیابتی ایران و اسرائیل باشد.

این بیانیه که در سال ۲۰۱۵ توسط ایران، پنج عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد و اتحادیه اروپا امضا شد، هدفش محدودسازی برنامه هسته ای ایران بود، با این حال، در سال ۲۰۱۸ ایالات متحده از توافق تحت دولت ترامپ خارج شد و تحریم های شدیدی را دوباره اعمال کرد.

با روی کار آمدن دولت جدید ایالات متحده در سال ۲۰۲۱، همه نگاه ها به این است که آیا ایالات متحده و ایران می توانند راهی برای بازگشت به میز مذاکره پیدا کنند. اقتصاد ایران تحت تاثیر تحریم ها قرار گرفته است و مردم ایران از تورم بالا و گرانی کالاها رنج می برند. در عین حال، برنامه صلح آمیز هسته ای ایران در پی تعلیق محدودیت های برجام به توسعه خود ادامه می دهد. مذاکرات جدید می تواند توافق را احیا کند، به شرطی که ایران در ازای پذیرش برخی محدودیت ها، از تحریم ها رهایی یابد.

و آنچه به نظر می رسد در ادامه اتفاق می افتد؛ در این خصوص چندین سناریو ممکن است عملیاتی شود:

۴ - ۱ - توافق آمریکا و ایران برای احیای برجام: در صورت احیای برجام، تحریم های مرتبط برداشته می شوند، اقتصاد ایران بهبود می یابد و برنامه هسته ای کشورمان بار دیگر محدود می شود. می دانیم که در حال حاضر و با فواصل زمانی نامنظمی، طرفین در مورد یک توافق جدید، پیدا و پنهان در حال مذاکره هستند. احیای برجام با توجه به فضای سیاسی کنونی در منطقه و جهان بویژه تشدید تنش ها در نوار غزه و جنگ فرسایشی در اوکراین، بعید است اما می تواند توافق جامع تری در منطقه به نتیجه برسد.

۴ - ۲ - تشدید روزافزون تنش ها و تقابل ها: به نظر نگارنده، بدون توافقی که منجر به کاهش یا رفع تحریم ها شود، اقتصاد ایران با تداوم تحریم ها منزوی تر خواهد شد البته در مقابل نیز برنامه هسته ای کشورمان بدون توجه به محدودیت های اعمالی ذیل برجام، پیش خواهد رفت که این دو رخداد، در مجموع خطر درگیری و تقابل جدی تر را افزایش می دهد که در این صورت ممکن است ایران تصمیم به خروج از پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای بگیرد، یا آمریکا و اسرائیل ممکن است در مقطعی، عملیات های خرابکارانه یا اقدامات نظامی محدود را در دستور کار قرار دهند.

با این حال، نشانه هایی از بی اعتمادی مختصر نیز مشاهده می شود و بهبود روابط مستلزم حسن نیت هر دو طرف است؛ بویژه اینکه امارات هر چند وقت یکبار ادعاهای ناصحیحی را در خصوص تمامیت ارزی ایران اعلام می کند.

ایران در حالی با یک نبرد سخت اقتصادی مواجه است که تقویت روابط اقتصادی با کشورهای منطقه نیز با چالش هایی مواجه شده است. کاهش درگیری و جنگ قدرت در منطقه به نفع همه طرف ها خواهد بود، اما ضعف اعتماد متقابل و اتحاد های مخالف همچنان موانعی را بر سر راه گذاشته است.

به رغم همه این ناملازمات اما با این حال، برخی از نمونه های قابل توجه همکاری های اقتصادی در منطقه در جریان است و فرصت هایی را برای ایران برای تقویت و تحکیم روابط با همسایگانی مانند ترکیه و شیخ نشین های عربی حاشیه خلیج فارس فراهم کرده است. بهبود روابط، حتی به تدریج، می تواند به ثبات اقتصادی ایران در دراز مدت کمک کند.

۴ - برجام و آنچه پیش روی برجام است

توافق هسته ای ایران که به طور رسمی به عنوان برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) شناخته می شود، تحریم های مرتبط با برنامه صلح آمیز هسته ای ایران را در ازای اعمال محدودیت در برنامه هسته ای لغو کرد یا کاهش داد.

از منظر سیاسی نیز باید در نظر داشته باشیم که به نظر نگارنده، اگر میانه روهای جناح های مختلف در ایران بویژه میانه روهای اصولگرا موفق به حل و فصل مسائل بین المللی از طریق دیپلماسی نشوند، تدریجاً مخالف تعامل با غرب پروژه تسلط خود بر قدرت را تقویت می کنند و تدریجاً مخالف نظام نیز شعار نا پخته تغییر نظام سیاسی را پر رنگ خواهند کرد. این بلیه ها روابط خصمانه را تشدید خواهد کرد.

مسیر روابط ایالات متحده و ایران همچنان پر فراز و نشیب و با چشم اندازی نامعلوم است اما نیاز به اعمال محدودیت بر برنامه هسته ای ایران، مقابله با پیامدهای انسانی تحریم ها و ارتقای ثبات در خاورمیانه تلاش های دیپلماتیک برای احیای برجام را همچنان ارزشمند جلوه می کند حتی اگر پیشرفت اندک دیپلماسی بیشترین دستاورد ممکن باشد که بتوان به آن دست یافت. جهان همچنان از نزدیک در حال تماشا است تا ببیند آیا عمل گرایی غالب خواهد شد یا خیر؟!

۵- فرصت ها و تهدیدات پیش رو در بخش نفت و گاز ایران

بخش نفت و گاز ایران فرصت هایی را برای رشد اقتصادی و همچنین تهدیدات ژئوپلیتیکی در اختیار دارد. در سمت فرصت، ایران در مجموع ذخایر بزرگ گاز طبیعی جهان و ذخایر بزرگ نفت جهان رتبه اول جهانی را در اختیار دارد. اگر تحریم ها برداشته شود و سرمایه گذاری خارجی رونق بگیرد، ایران می تواند به طور قابل توجهی تولید و فروش نفت و گاز خود را تقویت کند.

۵ - ۱ - فرصت های ناشی از افزایش تولید

با افزایش تولید نفت و گاز، ایران می تواند درآمد صادراتی بیشتری ایجاد کند و از بلیه کسری بودجه رهایی یابد، این مهم می تواند به رشد چشمگیر اقتصادی ایران و توسعه سیاست های اجتماعی کمک کند. ایران همچنین می تواند صادرات گاز به همسایگانی مانند عراق، پاکستان، عمان، کویت و بحرین را از طریق خطوط لوله دنبال کند. این صادرات گاز و پروژه های زیربنایی باعث ایجاد شغل در بخش انرژی ایران می شود.

۵ - ۲ - تهدیدات پیش رو در بخش نفت و گاز ایران

با این حال، خطرات قابل توجهی نیز در بخش نفت و گاز ایران به دلیل تنش های ژئوپلیتیکی در منطقه وجود دارد. تاسیسات نفت و گاز ایران می تواند در یک درگیری منطقه ای گسترده، مورد هدف قرار گیرد. به عنوان مثال، نفتکش ها و خطوط لوله و مراکز پالایشی ایران در برابر حملاتی که می تواند صادرات انرژی ایران را مختل کند، آسیب پذیر هستند.

علاوه بر این، روابط نزدیک ایران با گروه های مقاومت در سراسر منطقه غرب آسیا به این معنی است که ایران می تواند به درگیری های منطقه ای کشیده شود و چنین تحت فشار قرار گیرد، هر چند که ایران بارها اعلام کرده است که گروه های مقاومت اسلامی در منطقه مستقل عمل می کنند.

۵ - ۲ - ۱ - پیامدهای ناشی از تشدید تنش های منطقه ای

درگیری های منطقه ای و رقابت های ژئوپلیتیکی بخش انرژی ایران را از راه های دیگری نیز بی ثبات می کند. هدف همسایگان قدرتمندی مانند عربستان سعودی محدود کردن نفوذ ایران است و ممکن است سعی کنند مانع معاملات انرژی ایران با سایر کشورها شوند.

در این میان، تشدید تنش‌های منطقه‌ای، به‌ویژه با عربستان سعودی، روابط اقتصادی ایران را پیچیده‌تر خواهد کرد. حمایت ایران از جریان مقاومت اسلامی منطقه و گروه‌هایی مانند حزب الله در برابر جنگ‌های نیابتی و خلاء قدرتی که در سراسر خاورمیانه وجود دارد منجر به دست برتر ایران در منطقه شده است که این مهم برای رقبای ایران قابل تحمل نیست. برای حل این چالش، تقویت تعامل با همسایگان می‌تواند به کاهش ریسک سیاسی در منطقه و گشودن بازارهای جدید برای صادرات و واردات کالاها و خدمات کمک کند. ادعای غربی و ایران هراسانه‌ی مرتبط با سوابق حقوق بشری ایران و آنچه که از سوی غرب محدودیت‌های آزادی‌های مدنی عنوان می‌شود، برچسب دیگری است که باید ایران مواجهه‌ی هوشمندانه‌ی با این برچسب داشته باشد! بهبود تصویر ایران در مورد موضوعاتی مانند حقوق زنان، آزادی مطبوعات و انتخابات عادلانه، کشورمان را به مکانی جذاب تر برای سرمایه‌گذاری خارجی تبدیل می‌کند. ارتقاء سطوح دموکراتیک اگر چه ممکن است از نظر سیاسی دشوار باشد اما از نظر اقتصادی با عملگرایی توأم است و به توسعه‌ی تجارت خارجی ایران منجر خواهد شد. قابل انکار نیست که دهه‌ها تحریم، ایران را از زنجیره مالی جهانی دور کرده است. پیوستن مجدد به گروه‌های تجاری بین المللی و رعایت استانداردهای ضد پولشویی همچون اف.ای.تی.اف می‌تواند ایران را دوباره به اقتصاد جهانی متصل کند. دسترسی به منابع ارزی خارجی، گسترش روابط بانکی و توسعه امور مالی تجاری پیش نیاز سرمایه‌گذاری‌های در مقیاس بزرگ است. این مهم نیز قابل انکار نیست که سایه‌ی درآمدهای نفتی و گازی همچنان بر اقتصاد ایران سنگینی می‌کند و چنین چالشی، اقتصاد ایران را در برابر نوسانات آسیب پذیر کرده است. تنوع بخشیدن به صنایع جدید مانند توسعه فناوری، تقویت اقتصاد گردشگری و تقویت مناسبات مالی در حوزه‌های دیگر، باعث افزایش سطح انعطاف پذیری اقتصاد ایران می‌شود. خصوصی سازی صحیح و توأم با نظارت سفت و سخت شرکت‌های دولتی می‌تواند رقابت و نوآوری را تحریک کند. رفع محدودیت‌های دسترسی به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی و کاهش سطح و دامنه‌ی فیلترینگ نیز می‌تواند اقتصاد ایران را به اقتصادی مدرن‌تر و یکپارچه‌تر در سطح جهانی هدایت کند.

همچنین خطر رویارویی نظامی مستقیم بین ایران و رقبای منطقه‌ای آن وجود دارد که می‌تواند به زیرساخت‌های نفت و گاز یا نیروی کار و سرمایه‌ی انسانی در ایران آسیب برساند.

در حالی که ذخایر عظیم نفت و گاز ایران فرصت‌های عظیمی را برای توسعه‌ی کشورمان ارائه می‌دهد، تنش‌های ژئوپلیتیکی پیامدهای ناگوار قابل توجهی را به همراه دارد. اگر ایران بتواند این تنش‌های ژئوپلیتیکی را مدیریت کند، بخش انرژی خود را به روی سرمایه‌گذاری خارجی باز کند و تولید نفت و گاز را تقویت خواهد کرد و سود سرشاری به اقتصاد ایران سرریز خواهد شد. با این حال، اگر درگیری‌های منطقه‌ای تشدید شود، بخش انرژی ایران و اقتصاد کشورمان آسیب پذیر هستند.

«آینده اقتصادی ایران به شدت به آینده ژئوپلیتیکی خاورمیانه بستگی دارد.»

۶- آیا ایران می‌تواند موفق شود و سرمایه‌گذاری و تجارت خارجی جذب کند؟

اقتصاد ایران پس از سالها مواجهه با تحریم و تنش‌های ژئوپلیتیکی به شدت آسیب دیده است و کارتل‌ها و گروه‌های اقتصادی داخلی در آن تقویت شده‌اند و اگر چه جذب سرمایه خارجی و تقویت تجارت بین المللی برای بهبود اقتصاد کشورمان بسیار مهم است، اما به این سادگی‌ها قابل تحقق نیست.

کارآفرینان در صحنه استارت آپ ایران در حال توسعه راه حل هایی برای تجارت الکترونیک، فین تک، مراقبت های بهداشتی، آموزش و غیره هستند. برخی از استارت آپ ها فرصت های سرمایه گذاری و مشارکت خارجی را با شرکت های فعال در کشورهای همسایه ایران جذب کرده اند.

جوانان آگاه به فناوری در حال یافتن راه هایی برای استفاده از آخرین فناوری ها مانند هوش مصنوعی، واقعیت مجازی و بلاک چین برای اقتصاد بازسازی شده و جدید ایران هستند!

۷-۲ - محصولات و خدمات؛ یک بازار دست نخورده در ایران!

با وجود تنش های ژئوپلیتیکی منطقه، بسیاری از سرمایه گذاران ایران را بازاری دست نخورده با پتانسیل عظیم می دانند. ایران با جمعیتی بیش از ۸۰ میلیون نفر، یکی از اقتصادهای بزرگ خاورمیانه را در اختیار دارد. استفاده گسترده از گوشی های هوشمند، افزایش نفوذ اینترنت، و تمایل به کالاها و خدمات مدرن در میان ایرانیان جوان، فرصت های بی نظیری را برای شرکت های فناوری و استارت آپ ها فراهم کرده است.

برخی تخمین می زنند که ارزش بازار استارت آپ های ایران در دهه آینده به ۵۰ میلیارد دلار برسد!

در حالی که تحریم های ایالات متحده اکثر شرکت های فناوری آمریکایی را از حضور مستقیم در ایران منع می کند، کارآفرینان آسیایی و اروپایی آماده هستند تا از بازار نوظهور ایران استفاده کنند هر چند که نحوه مواجهه دولت امریکا با روابط دیپلماتیک و تجاری با ایران ممکن است به طور قابل توجهی بر تجارت بین المللی و همچنین اقتصاد استارت آپ ایران تأثیر بگذارد.

آینده نامشخص است؛ اما جوانان ایرانی همچنان خوش بین و پر امید هستند. کارآفرینان خلاق، انعطاف پذیر و مصمم فناوری در ایران سخت تلاش می کنند تا بر موانع غلبه کنند و شرکت های نوآورانه بسازند!

مسیر پیش رو بسیار چالش برانگیز است اما پادشاه های بالقوه بازگشایی اقتصاد ایران بسیار زیاد و چشمگیر است. با تقویت دیپلماسی، توسعه سازوکارهای اعتمادسازی و تغییر و روزآمدسازی سیاستها، ایران می تواند سرمایه خارجی را که مدت هاست از آن کم بهره است، جذب کند و چنین، تنش های ژئوپلیتیکی که دهه ها ایران را از نظر اقتصادی منزوی کرده است، سرانجام می تواند در گذشته محو شود.

۷ - استارت آپ ها و عرصه فناوری های نوظهور ایران

تحریم های شدید اقتصادی ایران بسیاری از صنایع سنتی را به شدت محدود کرده است اما با وجود موانع، عرصه فناوری رو به رشدی در ایران در حال ظهور است. جمعیت بزرگ جوانان تحصیل کرده ایرانی، که بسیاری از آنها دارای تحصیلات عالی هستند، در حال توسعه استارت آپ ها هستند.

۷ - ۱ - نوآوری؛ فرهنگ استارت آپی در حال رشد در ایران

"اکوسیستم استارت آپ ایران" در سال های اخیر بسیار شکوفا شده است و فضاهای کار مشترک، انکوباتورها و شتاب دهنده ها در سراسر ایران در حال فعالیت هستند. بسیاری از جوانان ایرانی که در خارج از کشور مهندسی، علوم کامپیوتر و تجارت خوانده اند، به خانه بازگشته اند تا شرکت های خود را راه اندازی کنند!

۸-۴ - کاهش پس انداز در مصافی نابرابر با افزایش چشمگیر هزینه‌ها

در آینده ای نه چندان دور، ایرانیان مُسن با کاهش چشمگیر پس انداز خود مواجه اند و درآمد کمتری برای خرج کردن در اختیار خواهند داشت که این چالش بر اقتصاد مصرف کننده ایرانی تأثیر قابل توجهی می‌گذارد. در حال حاضر مخارج خانوار بیش از ۵۰ درصد از تولید ناخالص داخلی ایران را تشکیل میدهد. کاهش درآمد، می‌تواند رشد اقتصادی را بیش از پیش تضعیف کند.

۸ - ۵ - نابرابری‌ها افزایش می‌یابد

با افزایش سن تمایل به انباشت ثروت بیشتر می‌شود! در حالی که بسیاری از جوانان ایرانی با بیکاری و مشکلات اقتصادی دست و پنجه نرم می‌کنند. این ثروت انباشته افراد مسن در برابر محدودیت‌های مالی جوانان به شکاف دامن می‌زند. این شکاف ممکن است در صورت عدم رسیدگی، به تنش‌های اجتماعی دامن بزند. برنامه‌های هدفمند برای حمایت از جوانان و درمان ریشه‌ای علل یک ضرورت حیاتی ایران امروز است. مسئولان ایرانی باید اکنون تغییرات قابل توجهی را در سیاست خارجی با هدف جذب سرمایه‌گذاری‌های بلند مدت اعمال کنند تا اقتصاد ایران خود را با این واقعیت جمعیتی جدید تطبیق دهد. عدم انجام این کار یا هرگونه سهل‌انگاری در این خصوص می‌تواند به طور قابل توجهی بر رشد، ثبات و جایگاه جهانی ایران در دهه‌های آینده تأثیر قابل توجهی بگذارد.

۸ - روندهای جمعیتی و اجتماعی تغییر شکل دهنده اقتصاد ایران

جمعیت ایران به سرعت در حال پیر شدن است. تا سال ۲۰۵۰، نزدیک به ۳۰ درصد از ایرانیان بالای ۶۵ سال خواهند بود که این رقم در سال ۲۰۰۰ تنها ۵ درصد بود! این تغییر جمعیتی به طور قابل توجهی بر اقتصاد ایران تأثیر خواهد گذاشت.

۸ - ۱ - افزایش تقاضای مراقبت‌های بهداشتی افزایش

با افزایش سن جمعیت، تقاضا برای مراقبت‌های بهداشتی، پزشکی و مراقبت از سالمندان افزایش می‌یابد. سیستم مراقبت‌های بهداشتی ایران در حال حاضر تحت فشار است و ممکن است برای رفع نیازهای بسیاری از سالمندان تلاش کند. دولت احتمالاً مجبور خواهد شد مراقبت‌های بهداشتی را افزایش دهد!

۸-۲ - کسری بودجه و محدودیت در دسترسی به منابع؛ تغییرات نیروی کار

جمعیت مسن‌تر به معنای شهروندان فعال کمتر است. رشد عددی نیروی کار ایران تقریباً متوقف شده است و بر چالش‌های اقتصادی کشورمان افزوده است.

بهره‌وری و رشد تولید ناخالص داخلی با اندازه نیروی کار مرتبط است، ایران ممکن است در سال‌های آتی در برخی صنایع با کمبود جدی نیروی کار مواجه شود.

۸ - ۳ - افزایش فشار بازنشستگی

با رسیدن شهروندان بیشتری به سن بازنشستگی، سیستم بازنشستگی ایران با بدهی‌های هنگفت بدون بودجه جبران آن بدهی‌ها مواجه می‌شود. پرداخت‌های بازنشستگی در حال حاضر درصد قابل توجهی از بودجه سالیانه را می‌بلعد.

اصلاحات در این حوزه لازم و فوری است تا سیستم پایدار شود، احتمالاً ساده‌ترین راه افزایش سن بازنشستگی باشد، قانونی که ذیل برنامه هفتم توسعه در حال رفت و آمد در مجلس و دولت و شورای نگهبان است!

۹ - ۲ - امیدها برای لغو تحریم‌ها رو به افول است

خروج آمریکا از توافق هسته ای ایران در سال ۲۰۱۸ باعث اعمال تحریم‌های شدیدی شد که اقتصاد ایران را با چالش‌های فراوانی مواجه کرد. مسئولان ایرانی امیدوار بودند که دولت جدید آمریکا ممکن است برجام را احیا کند و تحریم‌ها را لغو کند، اما این امیدها هم اکنون رو به افول است، تنش‌ها تشدید شده و به نظر می‌رسد دولت بایدن به جای نزدیکی با ایران، بر مقابله با نفوذ چین متمرکز شده است!

به همین دلیل، اکثر کارشناسان به این زودی‌ها انتظار لغو یا کاهش تحریم‌های ایران را ندارند و اقتصاد ایران همچنان با چالش‌های فشرده دست و پنجه نرم خواهد کرد، استانداردهای زندگی کاهش می‌یابد و ممکن است فضای بروز ناآرامی‌ها مساعد شود.

به طور کلی، جمعیت سالخورده ایران چالش‌های اقتصادی قابل توجهی را ایجاد می‌کند که نیاز به راه‌حل‌های پیشگیرانه دارد. ایران با برنامه ریزی و اصلاحات مناسب می‌تواند این تغییر جمعیتی را به فرصتی برای رشد پایدار و فراگیر تبدیل کند!

۹- آینده برای اقتصاد ایران چه چیزی به ارمغان می‌آورد؟

آینده اقتصاد ایران تا حد زیادی به تحولات ژئوپلیتیکی در منطقه بستگی دارد. با افزایش تنش‌ها با کشورهای غربی، رهبران ایران روابط نزدیک تری با چین و روسیه برقرار کرده‌اند. همکاری با این متحدان می‌تواند کمک اقتصادی کند، اما احتمالاً خسارات ناشی از تحریم‌های ایالات متحده را جبران نخواهد کرد.

۹ - ۱ - به دنبال شرق برای خلق فرصت

ایران از نظر استراتژیک در امتداد طرح کمربند و جاده چین قرار دارد؛ یک پروژه زیرساختی عظیم که آسیا، آفریقا و اروپا را به هم متصل می‌کند. چین ایران را به عنوان یک شریک مهم می‌بیند که می‌تواند میلیاردها دلار در بخش‌های نفت و گاز این کشور و همچنین پروژه‌های حمل و نقل و فناوری ایران سرمایه‌گذاری کند. روابط نزدیکتر با چین و روسیه می‌تواند تجارت خارجی ایران را تا حدودی تقویت کند و برای پروژه‌های توسعه زیرساختی ایران تامین مالی کند، با این حال، اتکای بیش از حد به این متحدان نیز خطراتی را به همراه دارد!

اگر سمت و سو و سیاست‌های اقتصادی چین تغییر کند، سرمایه‌گذاری‌ها در ایران ممکن است کاهش یابد. کشمکش‌های منطقه ای روسیه بویژه درگیری اوکراین می‌تواند توانایی روسیه را برای حمایت مالی از ایران محدود کند. باید در نظر داشت، در حالی که در ایران از قراردادهای جدید با چین و روسیه استقبال می‌شود، این تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهای احتمالاً ضررهای ناشی از تحریم‌های ایالات متحده را به طور کامل جبران نخواهد کرد!

۱۰ - جمع بندی

با افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی در منطقه غرب آسیا، اقتصاد کشورمان همچنان با چالش‌های متعدد و متنوعی مواجه خواهد شد اگر چه با توجه به استقامتی که در میان ایرانیان وجود دارد، با این چالش‌ها مواجهه منطقی خواهد شد.

فعالان اقتصادی و مردم، باید برای آینده اقتصادی پر چالشی آماده شوند و ابتکاراتی را برای ایجاد شغل‌های دوم و سوم و کسب و کارهای آزاد جانبی دنبال کنند و از سرمایه‌گذاری در فرصت‌های جدید اقتصادی غفلت نکنند.

چالش‌ها ممکن است بسیار زیاد شوند اما روحیه ایرانی عزم، خلاقیت و انعطاف‌پذیری بسیار زیادی دارد؛ مهم نیست که با قیمت نفت، تشدید تحریم‌ها، تنش‌های محدود یا نتایج انتخابات چه اتفاقی می‌افتد، مردم ایران این قدرت را دارند که سرنوشت اقتصادی خود را به رغم همه چالش‌های پیش رو شکل دهند.

مردم ایران!

بزرگترین دارایی اقتصادی ایران همیشه ما مردم بوده ایم و ما با هم تلاطم‌ها را پشت سر گذاشته ایم؛ مطمئن باشید با هم اگر باشیم، بر موانع پیش رو غلبه خواهیم کرد و قوی‌تر از همیشه ظاهر خواهیم شد.

زیرک بمانیم، جهانی فکر کنیم و امید خود را از دست ندهیم؛ با عزم راسخ ما مردم، آینده قابل‌تغییر خواهد بود.

* «مصطفی امینی»، کارآفرین، فعال اقتصادی و روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر مسائل اقتصادی-سیاسی است که هم‌اکنون علاوه بر فعالیت اقتصادی در هلدینگ اقتصادی‌اش -هلدینگ بیدار-، در عرصه کنشگری اجتماعی نیز فعال است و با طرح آراء و نظراتش، به مسئولیت اجتماعی خویش عمل می‌کند.

اقتصاد ایران اگر چه در مجموع از دوره‌های قبلی تحریم‌ها هر چند زخمی، اما جان سالم به در برد، احتمالاً با تداوم تحریم‌ها با بحران‌های مختلفی مواجه شود در نتیجه به طور فزاینده‌ای به اقتصاد چین و روسیه برای حمایت از بخش‌های استراتژیک مانند نفت و گاز متکی خواهد شد.

به طور خلاصه، در حالی که ایران با چرخش به سمت شرق از وضعیت بد جنگ اقتصادی، بهترین استفاده ممکن را می‌کند، آینده همچنان نامشخص است و به تحولات ژئوپلیتیکی خارج از کنترل ایران بستگی دارد. بر این اساس، شاخص‌های اقتصادی احتمالاً ضعیف خواهد ماند، و ایرانیان طبقه متوسط همچنان از عواقب بحران‌های اقتصادی رنج خواهند برد هر چند که ایران ثابت کرده است که در برابر بحران‌های گذشته انعطاف‌پذیر بوده است و احتمالاً در مواجهه با بحران‌های پیش رو نیز منعطف عمل خواهد کرد.

تحولات در بازار سرمایه

ایران با نیروی کار جوان و تحصیل کرده، پایگاه مصرف کننده بالقوه و نیروی کار ماهر را برای شرکت ها ارائه می دهد. ثانیاً ایران دارای منابع طبیعی وسیعی از جمله ذخایر نفت و گاز است. این ثروت منابع، فرصت هایی را برای سرمایه گذاری در بخش هایی مانند پتروشیمی، انرژی و معدن ارائه می دهد. بازار سهام و بازار سرمایه می تواند تامین مالی شرکت های فعال در این بخش ها را برای ارتقای رشد اقتصادی تسهیل کند.

علاوه بر این، تعهد دولت به اصلاحات اقتصادی و جذب سرمایه گذاری خارجی، فضای مساعدی را برای توسعه بازار سهام و بازار سرمایه فراهم می کند. اجرای سیاست هایی با هدف بهبود شفافیت حاکمیت شرکتی و حمایت از سرمایه گذار برای جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی بسیار مهم است.

بازار سرمایه ایران علاوه بر بورس، تحولات چشمگیری را تجربه کرده است. بازار بدهی که به عنوان بازار اوراق قرضه نیز شناخته می شود، با ارائه گزینه های تامین مالی جایگزین برای نهادهای دولتی و شرکتی، شهرت یافته است. انتشار اوراق قرضه دولتی و اوراق قرضه شرکتی افزایش یافته است و به شرکت ها اجازه می دهد سرمایه خود را برای توسعه و سرمایه گذاری افزایش دهند.

علاوه بر این، ایجاد بورس کالای ایران در سال ۲۰۰۷، بازار سرمایه ایران را بیش از پیش گسترش داده است. بورس کالای ایران بستری را برای تجارت کالاها از جمله محصولات کشاورزی، فلزات و پتروشیمی ارائه می دهد.

این توسعه باعث افزایش کشف قیمت شده است که کارایی بازار را بهبود بخشیده و فرصت های پوششی را برای فعالان بازار فراهم کرده است.

پتانسیل های بازار بورس و بازار سرمایه در ایران

بازار سهام و بازار سرمایه ایران پتانسیل های قابل توجهی برای رشد و توسعه بیشتر دارند. اولاً جمعیت زیاد و جمعیت جوان کشور بازار مطلوبی برای سرمایه گذاری ایجاد می کند.

علاوه بر این، فقدان یک چارچوب نظارتی به خوبی توسعه یافته و استانداردهای شفافیت، چالش هایی را برای فعالان بازار ایجاد می کند. عدم وجود الزامات افشای جامع و شیوه های حسابداری یکسان، ارزیابی ارزش واقعی شرکت های فهرست شده را برای سرمایه گذاران دشوار می کند. پرداختن به این مسائل برای ایجاد اعتماد سرمایه گذاران و جذب سرمایه گذاری بلند مدت ضروری است.

چالش های پیش روی بازار بورس و بازار سرمایه در ایران

با وجود پتانسیل ها، بازار سهام و بازار سرمایه در ایران با چالش های مختلفی روبرو هستند که مانع توسعه کامل آنها می شود. یکی از چالش های اولیه، بی ثباتی سیاسی و اقتصادی در منطقه است. وضعیت ژئوپلیتیکی ایران، تحریم های بین المللی و نوسانات قیمت نفت باعث ایجاد عدم اطمینان و نوسانات در بازارها می شود و سرمایه گذاران بالقوه را منصرف می کند.

در پایان بازار سهام و بازار سرمایه در ایران در سال های اخیر تحولات چشمگیری را تجربه کرده اند. رشد فهرست ارزش بازار شرکت های جدید و گسترش بازار بدهی و بازار کالا، پتانسیل این بازارها را نشان می دهد. با این حال چالش هایی مانند بی ثباتی سیاسی و اقتصادی و نیاز به اصلاحات نظارتی مانع توسعه کامل آنها می شود. پرداختن به این چالش ها و تقویت فضای سرمایه گذاری مطلوب به رشد و پتانسیل مستمر بازار سهام و بازار سرمایه ایران کمک خواهد کرد.

تحولات اقتصادی پس از داعش و تأثیر آن بر تغییرات اقتصادی نوظهور در خاورمیانه

نویسنده: احمد امینی

تولید و قیمت نفت

خاورمیانه یکی از تولیدکنندگان بزرگ جهانی نفت است و بی ثباتی ناشی از داعش به طور قابل توجهی بر تولید و قیمت نفت در منطقه تأثیر گذاشت. در طول اشغال داعش، این گروه میادین نفتی را تصرف کرد و نفتی را قاچاق کرد که درآمدهای قابل توجهی برای تأمین مالی عملیات آنها ایجاد می کرد.

با این حال، افول و شکست داعش به منطقه اجازه داده است تا کنترل منابع نفتی خود را دوباره به دست گیرد، در نتیجه تولید نفت افزایش یافته و منجر به تثبیت قیمت نفت شده است. این ثبات اقتصادی فضای مساعدی را برای سرمایه گذاری و رشد اقتصادی در منطقه ایجاد کرده است.

گردشگری و سرمایه گذاری

افول داعش همچنین منجر به افزایش فرصت های گردشگری و سرمایه گذاری در خاورمیانه شده است. قبل از داعش، کشورهایمانند عراق و سوریه دارای میراث فرهنگی غنی و مکان های تاریخی بودند که گردشگران را از سراسر جهان به خود جذب می کرد. با این حال، حضور داعش و نگرانی های امنیتی مرتبط با آن، مسافران را از بازدید از منطقه منصرف کرد. با بازگشت ثبات،

گردشگران اکنون به تدریج در حال بازگشت هستند و به رشد بخش گردشگری کمک می کنند. علاوه بر این، شکست داعش باعث ایجاد اعتماد به سرمایه گذاران شده است که منجر به افزایش سرمایه گذاری مستقیم خارجی در بخش های مختلف از جمله انرژی زیرساختی و گردشگری شده است.

خاورمیانه به طور قابل توجهی تحت تأثیر ظهور و سقوط دولت اسلامی عراق و سوریه (داعش) قرار گرفته است. این سازمان افراطی نه تنها باعث رنج عظیم انسانی شد، بلکه اقتصاد منطقه را نیز ویران کرد.

با این حال، پس از داعش، تحولات اقتصادی قابل توجهی رخ داده است که تغییرات اقتصادی در حال ظهور در خاورمیانه را شکل می دهد.

این یادداشت با هدف بررسی تحولات اقتصادی پس از داعش در منطقه و تجزیه و تحلیل تأثیر آنها بر چشم انداز اقتصادی در حال ظهور به رشته تحریر درآمده است.

تلاش های بازسازی

یکی از مهم ترین تحولات اقتصادی در دوران پس از داعش، تلاش های گسترده برای بازسازی است که در مناطق آسیب دیده در حال انجام است.

ویرانی های ناشی از داعش بسیاری از شهرها و زیرساخت ها را ویران کرده است که نیاز به سرمایه گذاری قابل توجهی برای بازسازی و احیای اقتصادهای محلی دارد.

کشورهایی مانند عراق و سوریه فعالانه به دنبال کمک و سرمایه گذاری بین المللی برای بازسازی مناطق جنگ زده خود هستند و فرصت هایی برای رشد و توسعه اقتصادی فراهم کرده اند.

تأثیر بر تغییرات اقتصادی در حال ظهور

ابتکارات مختلفی مانند برنامه های آموزشی کارآفرینی و حمایت مالی از استارت آپ ها برای تشویق مشارکت جوانان در اقتصاد راه اندازی شده است. این تاکید بر توانمندسازی جوانان نه تنها نرخ بالای بیکاری را تعدیل می کند، بلکه نوآوری و خلاقیت را تقویت می کند که باعث رشد اقتصادی در دراز مدت می شود.

تحولات اقتصادی پس از داعش، کشورهای خاورمیانه را تشویق کرده است تا اقتصاد خود را متنوع کنند. اتکای بیش از حد به درآمدهای نفتی یک موضوع دائمی در منطقه بوده است که اقتصادها را در برابر نوسانات قیمت نفت آسیب پذیر کرده است.

جمع بندی

تحولات اقتصادی پس از داعش در خاورمیانه تغییرات قابل توجهی در چشم انداز اقتصادی منطقه ایجاد کرده است. تلاش های بازسازی برای تثبیت قیمت نفت در گردشگری و سرمایه گذاری افزایش یافته است و تنوع اقتصادها همگی به شکل گیری تغییرات اقتصادی در حال ظهور کمک کرده اند.

نیاز به بازسازی و تمایل به جذب سرمایه گذاری، دولت ها را به تمرکز بر بخش هایی فراتر از نفت مانند تولید گردشگری و فناوری سوق داده است. این تنوع نه تنها وابستگی به نفت را کاهش می دهد بلکه فرصت های شغلی جدیدی ایجاد می کند و رشد اقتصادی پایدار را ارتقا می دهد.

همکاری منطقه ای

علاوه بر این، تأکید بر همکاری منطقه ای و توانمندسازی جوانان نشان دهنده رویکردی آینده نگر برای ایجاد خاورمیانه ای انعطاف پذیرتر و مرفه تر است؛ همانطور که منطقه همچنان از تاثیر ویرانگر داعش بهبود می یابد، این تحولات اقتصادی امید به آینده ای روشن تر را فراهم می کند.

مبارزه با داعش کشورهای مختلف و بازیگران بین المللی را حول یک هدف مشترک گرد هم آورد. این تجربه همکاری راه را برای افزایش همکاری های منطقه ای در مسائل اقتصادی هموار کرده است.

کشورهای خاورمیانه اکنون برای تقویت سرمایه گذاری تجاری و یکپارچگی اقتصادی با یکدیگر همکاری می کنند. به عنوان مثال، ایجاد بازار مشترک عربی با هدف تسهیل حرکت خدمات کالا و سرمایه گذاری در میان کشورهای عضو عملیاتی شده است. انتظار می رود این همکاری منطقه ای باعث تقویت روابط اقتصادی شود و ثبات را ارتقا بخشد و خاورمیانه متحدتر را تقویت کند.

توانمندسازی و کارآفرینی جوانان

دوران پس از داعش شاهد تمرکز مجدد بر توانمندسازی و کارآفرینی جوانان در خاورمیانه بوده است. با جمعیت زیاد جوانان، کشورهای منطقه اهمیت استفاده از پتانسیل نیروی کار جوان خود را تشخیص داده اند.

نهضت، با آگاهی نسبی از تحولات جهانی و با شناخت مسئولیت های اجتماعی روزنامه نگاری در عصر حاضر، پا به عرصه فعالیت حرفه ای مطبوعاتی گذاشته است تا نهضتی باشد برای آگاهی، تقویت جامعه مدنی، توسعه ایران اسلامی، ترویج و تعالی اقتصاد مولد و دانش بنیان و تلاش منسجم برای نشر عمومی مفاهیم مرتبط با چندجانبه گرایی در حوزه های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و امنیت جهانی.